DEVRİMCİ İŞÇİ

Sayı 40 — Kasım 1989 — 2,- DM

Türkiyeliler Avrupa dışına mı?

Doğu Avrupa ülkelerinde meydana gelen gelişmeler, Avrupa Topluluğu'nun bileşiminin nasıl olacağı tartışmasını başlattı. Bazı ülkelerle topluluğun çeşitli organları, AT'nun bazı Doğu Avrupa ülkelerini de kapsayacak şekilde genişlemesini, buna karşılık Türkiye'nin başka bir statüye bağlanmasını öneriyorlar.

Doğu Almanya'dan Batı'ya devam eden göç, Federal Almanya'da yaşayan Türkiyelilerin geleceği açısından çeşitli kaygılar yaratıyor. Hükümetin yaptığı açıklamanın tersine, Türkiyelilerin konut ve işyerleri Doğu Almanlara verilmeye başlandı. Yabancıların F. Almanya'da geleceği belirsiz.

Irkçı saldırılar yoğunlaşıyor. Devletlerin antidemokratik uygulamalarına ek olarak Neo-Naziler çeşitli yerlerde saldırılarını yoğunlaştırdılar. Son olarak İsviçre'de bir Türkiyeli sokak ortasında Nazi çapulcuları tarafından dövülerek öldürüldü. İngiltere'de ise, geri gönderilmek istenen bir Türkiyeli kendisini yakarak hayatına son verdi.

Devamı sayfa 3'de

Başyazı

ÖZAL SORUNU

Türkiye'nin yıllardır çözülemeyen ağır ekonomik ve siyasal sorunlarına yeni bir sorun daha eklendi: **Özal sorunu**. Cumhurbaşkanlığına seçiliş şeklindeki çarpıklık, zayıf bir seçmen desteğine sahip oluşu, Cumhurbaşkanlığını fiilen yürütmenin bir parçası haline getirmesi, ANAP'ı sarsıntıya uğratacak tercihlerde bulunması, kişisel diktatörlüğe yönelmiş olması gibi sebeplerle Özal, kendisi sorun haline gelmiş birisidir. Türkiye'nin yakın geleceğinde, enflasyon kadar, Kürt sorunu kadar Özal sorunu da etkili olcaktır. Çünkü Özal, toplumun büyük bir çoğunluğunun karşı çıkmasına rağmen kendisini Cumhurbaşkanlığına dayatmıştır. Ve sonuçta, Türkiye'de ilk kez, daha seçilmeden önce muhalefet partileri tarafından ilk genel seçimlerden sonra düşürüleceği açıklanan birisi Cumhurbaşkanı olmuştur.

Devamı 2. Sayfa'da

Devrimci Yol Davası savunmalarında Kürt Sorunu

Yazısı 8. Sayfa'da

İçindekiler:

Devrimci İşçi'nin 8 Eylül 1989 tarihli 39. sayısında şöyle denilmişti: **"Cumhurbaşkanlığı sorununun çözümü için başvurulacak yöntemlerin hepsi; erken seçim de dahil olmak üzere denenecek tüm yollar beraberinde yeni sorunlar ve krizler getirecektir. Özal'ın Cumhurbaşkanlığı da kriz sebebi olcaktır."**

Kasım ayının ilk haftasından itibaren meydana gelen gelişmeler, bu öngörüyü doğrulayan özellikler taşımaktadır.

Özal sorununun kaynaklık edeceği yeni sorunların ilk örnekleri ANAP içinde yaşanmaya başlamıştır. Parti içindeki kaynaşma, eski İstanbul belediye başkanı Dalan'ın istifası meclis başkanlığı seçiminde ANAP grubunun ikiye bölünmesi, milletvekillerinin bir kısmının DYP ve SHP ile aynı yönde oy kullanması gibi gelişmeler, gelecekteki büyük sorunların habercisidir.

Özal'ın bilinen şekilde Cumhurbaşkanı oluşu nedeniyle yaşanacak sorunlar, giderek partiyide aşarak dalga dalga diğer alanlara sıçrayacaktır.

* * *

Özal sorununun mahiyetini ve yolaçacağı muhtemel sorunları anlayabilmek için Özal'ın Cumhurbaşkanı oluşunun ne anlama geldiğini tahlil etmek yararlı olacaktır.

ÖZAL'IN CUMHURBAŞKANLIĞI NE DEĞİLDİR

* Özal'ın Cumhurbaşkanlığı, 12 Eylül faşizminden demokrasiye geçişin bir evresi değildir. Özal'ın Cumhurbaşkanlığıyla Türkiye sivil döneme geçmiş olmayacaktır. ANAP'lılar ve bizzat Özal kendisinin Cumhurbaşkanı oluşu ile demokrasi arasında doğrudan bağlar kurarak, muhalefeti ve kamuoyunu kendisini desteklemeye zorlamıştır. Cumhurbaşkanlığı seçimi etrafındaki kutuplaşmayı demokrasiyi isteyenlerle istemeyenler arasında bir kutuplaşma olarak sunmaya özel bir çaba gösteren Özal, bunda inandırıcı olamamıştır. Bu sahte ikileme ANAP'lıların dışında inanan çıkmamıştır. Yaklaşık 10 yıldır 12 Eylül rejiminin oturması için mücadele eden Özal'ın Cumhurbaşkanı olması, Türkiye'nin 12 Eylül döneminden çıkması anlamına gelmeyecektir. Aksine Özal'la Türkiye, 12 Eylül zorbalığını ve karanlığını sivil bir görünüm altında yaşamaya devam edecektir.

* Özal'ın Cumhurbaşkanı olması, ordunun, polisin; ülke yönetiminde söz ve karar sahibi olan diğer odakların/güçlerin, bu işlevlerinin artık sona erdiği; bundan böyle demokratik bir şekilde seçilmiş kişi ve kurumların Türkiye'yi yöneteceği anlamına gelmez, gelmemektedir.

Özal her ne kadar seçilmiş bir kişi de olsa; (General Evren de 1982'de seçildi.) Bu seçilmişlik, 1983 sonrasında yarı askeri yönetimin geleneksel burjuva partilerini bile yasakladığı bir dönemde gerçekleştiği ve Özal, 1980 Eylül'ünden bu yana 12 Eylül'ün en sadık adamı olduğu; 12 Eylül'ün sivil uzantısı bir parti oluşturup yönettiği ve bütün hükûmet etme süresi içerisinde seçilmemiş, yani gerçek iktidar odağı durumundaki güçlerle yönetimi paylaştığı, bu güçlerin ülke ve devlet yönetimindeki ağırlığını ve etkisini devam ettirdiği için, O'nun Cumhurbaşkanlığı, asıl iktidar odaklarına karşı tali iktidar odaklarının üstünlük kurması anlamına gelemez, gelmemelidir.

* Özal'ın Cumhurbaşkanlığı, darbelerin önünü kesen bir gelişme de değildir. Aksine Özal'ın cumhurbaşkanlığı olayının kendisi bir darbe özelliğini taşımaktadır. 12 Eylül Rejimi içinde sivil bir darbe...

Böylece Türkiye'de her 9-10 yılda bir darbe olduğu tesbitini yapanlar haklı çıkmış olmaktadır. Özal, askeri yönetim döneminin sağladığı avantajlarla mecliste elde ettiği üstünlüğü, seçmen tabanı büyük oranda zayıfladığı halde, kendisinin cumhurbaşkanı olması için kullanmıştır. ANAP'ın meclisteki çoğunluğu, seçmenlerin onay vermediği, (bunu da 12 Mart 1989 yerel seçimlerinde açıkça ilan ettiği) bir çoğunluktur. Bu yönüyle mevcut meclis, temsil vasfı son derece zayıf olan ve bu nedenle seçilmiş bir kurum özelliğini yitiren bir kuruluş haline gelmiştir. Böyle bir kurumun kararları, askeri darbe ile oluşturulan Danışma Meclisi'nin kararlarından farksızdır. Nasıl ki, 81-83 arasındaki "Danışma Meclisi" diktatoryal bir organ ise, bu meclis de o niteliktedir. Böyle bir meclisin Özal'ı cumhurbaşkanı yapması darbeden öte bir anlam taşımamaktadır.

Avrupa Topluluğu'na üye olmak için çırpınan, geleceğini buraya bağlayan Türkiye Büyük Burjuvazisi, istikrarın askeri darbe ile korunmasının topluluğa engel olduğu/olacağının hesapederek Özal'ın sivil darbesine gözyummuştur.

1950-1960 döneminden bu yana ilk kez, meclisin kendisinden birisini cumhurbaşkanı seçiyor oluşu, Türkiye'de darbeler döneminin kapandığı anlamına gelmemektedir.

...

ÖZAL'DAN SONRA

Aslında Özal, emperyalist devletlerin ve Türkiye burjuvazisinin açık desteği ve onayı olmadan Cumhurbaşkanı seçilmiştir. ABD, NATO ve diğer kuruluşlarla yerli tekellerin eğilimi, Cumhurbaşkanlığı sorununun istikrarsızlığa yolaçmadan çözülmesi yönündeydi. Bunun anlamı şuydu: Özal'ın tartışmalı cumhurbaşkanlığı yerine partilerin uzlaştığı ve devlet iktidarını oluşturan odakların da kabul edeceği birisinin Çankaya'ya seçilmesi. fakat bu bir çözüm yolu olarak açıkca önerilmediği, önerilse bile benimsenmiyeceği için, bunun yanısıra başkaca herhangi bir çözüm yolu da bulunamadığı için Özal formülü tek çözüm şekli olarak ortaya çıktı.

Özal'ın Cumhurbaşkanlığının önemli sorunlar yaratacağını en başta tekelci sermaye bilmekteydi. Başta, muhakefet partilerinin ve toplumun büyükçe bir kesiminin Özal'ı, siyasi açıdan meşru kabul etmemeleri olmak üzere, Özal'dan sonra ANAP'ın karışacağı, ilk genel seçimde Özal'ın partisinin daha da küçüleceği gibi ihtimaller, büyük burjuvaziyi tedirgin ediyordu. Oligarşi, siyasi istikrarsızlığın daha da derinleşmesinden endişe ediyordu. Bu nedenlerle Özal'ın Cumhurbaşkanlığına tekeller açıktan destek vermediler. Ancak, açıktan da karşı çıkamadılar.

Diğer burjuva partilerinin de inandırıcı ve gerçekçi çözümler üretemediği noktada, Özal kendisini dayattı ve Cumhurbaşkanı oldu.

10 Kasım'dan bu yana yaşananlar tekelci güçlerin endişelerinde haklı olduklarını gösterdi. ANAP'ta başlayan kaynaşmanın nerelere uzanacağı belirsiz.

Özal'ın Cumhurbaşkanlığı, 12 Eylül rejiminde bir kırılma anlamına gelmemekle birlikte 12 Eylül'ü yaptıran ve destekleyen güçler arasında ve burjuvazinin bütün katmanları arasında yeni çatışmalara kamplaşmalara zemin hazırlaması bakımından önemli bir gelişmedir.

Düzenin kendisi tarafından üretilen ve düzen güçleri arasında kıyasıya bir mücadeleye sebep olan sorunlar, Özal'ın peşini bırakmayacaktır. Bunlara bir de Özal sorunu eklenince, Türkiye'de istikrarsızlık belirginleşecektir.

Ve nihayet Özal'ın karşısına başka bir zorluk daha çıkacaktır: 90'lı yılların ilk dönemlerinde sendikalar, dernekler, insan hakları platformları, Kürt ulusal muhalefeti ve devrimci-demokratik güçler daha örgütlü bir mücadele içerisinde olacaklardır. Toplumsal muhalefet odaklarıyla devrimci-demokratik güçler, daha cesur davranmaktan; süratle örgütlenip 12 Eylül faşizmine karşı örgütlü bir şekilde mücadele etmekten başka bir seçeneklerinin olmadığını, son bir kaç yılda açık şekilde görmüşlerdir. Türkiye'deki nesnel durum, devrim ve sosyalizm mücadelesi için giderek daha elverişli hale gelmiş bulunmaktadır.

Şüphesiz, devrimciler bu durumu değerlendireceklerdir

***

Sonuç olarak söylemek gerekirse;

Özal'ın Cumhurbaşkanlığı altındaki Türkiye, burjuva sınıf ve zümreler arasındaki çatışmaların yoğunlaşacağı bir Türkiye olacaktır.

Özal'ın Cumhurbaşkanlığı altındaki Türkiye, krizin derinleşeceği, 10 yıldır yürürlükte tutulan **"kriz yönetimi"** politikalarının aralıksız sürdürüleceği bir Türkiye olacaktır.

Özal'ın Cumhurbaşkanlığı altındaki Türkiye, 12 Eylül faşizminin sivil görüntülerle ayakta tutulmaya çalışılacağı bir Türkiye olacaktır. Özal'ın Cumhurbaşkanlığı bu bakımdan 12 Eylül'e taze kan olmuştur.

Ve nihayet Özal'ın Cumhurbaşkanlığı altındaki Türkiye, siyasal sahnede sadece burjuva düzen partilerinin değil, Kürt ulusal hareketinin yanısıra devrimci-demokratik halk güçlerinin de yer aldığı bir Türkiye olacaktır. ■

12 Eylül Mahkemeleri Düsseldorf'a mı taşındı?

Geçtiğimiz Ekim ayında Düsseldorf'da başlayan PKK davası ilginç gelişmelere tanıklık ederek halen devam ediyor.

Bilindiği gibi Federal başsavcı, "Almanya'da 3 kişiyi öldürmek, 1 kişiyi öldürmeye teşebbüs ve Lübnan'da 2 kişiyi öldürmek ve çeşitli suçlar işlemek" iddiasıyla 19 PKK'lı hakkında dava açmıştı. Yine Başsavcı, bu 19 kişiyi, "terörist örgüt kurmakla" suçlamıştı. PKK'lıların yargılandıkları ceza maddesi, "129 a" diye bilinen bir maddedir. Bu madde daha önceleri kominstler, yakın zamanlarda ise RAF için kullanılan bir maddedir. Özel bir madde olan ve "sadece terörist örgütleri yargılamak için oluşturulduğu" idda olunan bu madde, F.Almanya tarihinde ilk kez bir yabancı grup için uygulanmaktadır.

Düsseldorf'daki davanın 2 önemli yönü üzerinde durmak gerekmektedir.

1- Bu dava, tıpkı 12 Eylül mahkemeleri gibi cereyan eden bir mahkemedir. Sanıkların başta savunma hakları olmak üzere bir çok hakları kısıtlanmıştır. Bunun yanısıra, avukatların da sağlıklı görev yapmaları engellenmektedir. 129 a maddesi, savcıya ve mahkeme heyetine hukuk ölçüleriyle bağdaşmayan yetkiler tanımıştır. Düsseldorf'daki mahkeme, Türkiye'deki savaş hali hükümlerine göre işlemektedir. Bunun yanısıra sanıkların cezaevindeki yaşamları, mektuplaşmaları, avukatlarıyla görüşmeleri kısıtlıdır. Toplu savunma yapmaları engellenmektedir. Bu yönüyle anti-demokratik bir yargılamadır. Buna karşılık, eroin, haraç toplama, adam yaralama, Papa'ya suikaste yardımcı olma gibi suçlardan Frankfurt'ta yargılanan Türk-Federasyon üyesi faşistler, çok daha rahat koşullarda ve tutuksuz yargılanmaktadırlar.

2- Alman Hukuk sisteminin uygulanışındaki bu çifte standart, siyasi tercihlerden ileri gelen bir durumdur. Bu davanın ikinci önemli yönüne işaret etmektedir. Şöyleki: Düsseldorf'daki mahkeme, aslında siyasi sebeplerle açılan bir soruşturmanın ürünüdür. TC ile çok yakın ekonomik siyasi ve askeri ilişkisi olan F.Almanya, TC lehine Kürt sorununun çözümüne katkıda bulunmaya çalışıyor. Bu dava, Kürtlerin haklı ve meşru ulusal-demokratik taleplerine karşı F.Alman egemenlerinin düşmanca tutum alışını ifade ediyor. Bir bakıma, Kürt ulusal mücadelesiyle F.Almanya'daki dayanışma faaliyetlerini cezalandırmaya, Kürt sorununu terör sorunu olarak takdim ederek PKK'yı yalnızlaştırmaya çalışıyor. PKK'nın sorumsuz davranışlarını, yurtseverlikle solculukla bağdaşmayan tutumlarını O'na karşı bir malzeme, bir koz olarak kullanıp Kürt Ulusal mücadelesini karalamaya, zayıflatmaya çalışıyor. Doğal olarak bu politika, bilinen olaylar nedeniyle zaman zaman başarılı da olabiliyor. Nitekim, Düsseldorf'daki mahkemeye dayanışabilecek geniş bir Alman ve Türkiyeli ilerici, demokrat ve devrimci kesim, gerekli hassasiyeti gösteremiyor.

RAF'ın açlık grevlerine gösterilen desteğin ancak onda birinin bu davaya gösterilmiş olmasının sebebini burada aramak gerekiyor. Bu duyarsızlığı gidermenin yolu, PKK'nın sorumsuzluklarını onaylamadan, onaylar duruma düşmeden Düsseldorf'daki anti-demokratik yargılamayı ve Kürt Ulusal mücadelesini karalamaya yönelik durumlara tavır almaktır. Düsseldorf'daki yargılamaya ve burjuva basınının çığırtkanlığına rağmen, devrimciler, Kürt Ulusal mücadelesinin haklı ve meşru yönlerini öne çıkaran bir propaganda çizgisi izlemelidirler.

Impressum:
V.i.S.d.P.: U. Hasselbring
Postfach 91 08 43
D- 3000 Hannover 91

Yazışma adresi
Devrimci İşçi
c/o. S. Hasselbring
Postfach 26 03
D- 3000 Hannover 1

ÖDEMELER:
Stadtsparkasse Hannover
Y. Aydın
Konto Nr.: 253 07 096
BLZ: 250 501 80

Fransa	7,- ff	İsveç	10.- skr
İsviçre	2.- sfr	Danimarka	10.- dkr
Hollanda	2,-50 hfl	İngiltere	0,80 £
Avusturya	15,- s.	Norveç	8,- nkr
Belçika	50,- bfr	Avusturalya	2.50 $

Türkiyeliler Avrupa dışına mı?

Bilindiği gibi son aylarda Polanya, Macaristan, Doğu Almanya ve Çekoslovakya gibi ülkelerde bir dizi gelişme yaşandı. Bütün bu ülkelerde reform sürecine girildiği ve çoğulcu bir siyasi düzen hedeflendiği açıklandı. Doğu Avrupa ülkelerinde meydana gelen bu gelişmeler dünya çapında etkiler yaratacak gelişmeler zincirinin birer halkasıydı.

Sözkonusu gelişmelerin ilk somut etkisi Avrupa Topluluğu üyesi ülkelerde ortaya çıktı. AT içinde sürdürülen tartışmalar, Türkiye'yi de yakından ilgilendiren bir özellik taşıyordu. Topluluğun çeşitli organları, AT'nun yukarda sayılan ülkeleri de kapsayacak şekilde genişleyebileceğini belirterek yeni stratejiler tesbit etmeye başladılar. Bu stratejilerden birisine göre, Türkiye AT'na üye kabul edilmeyecek, özel bir statüye bağlanacaktı. Avrupa Haritasının yeniden çizilmesi durumunda Türkiye'nin yerinin ne olacağı hem batı ülkeleri yönetimlerini hem de Türkiye egemen sınıflarını düşündürtüyordu. Her iki tarafın ortak kanısı, Doğu Avrupa ülkelerindeki son gelişmelerden sonra Türkiye'nin AT'na üyeliğinin eski durumuna göre daha da belirsiz olduğu şeklindeydi. Bu arada gözler, yeni yılın ilk günleri Malta açıklarında yapılacak ABD–SSCB Zirvesi'ne çevriliyordu. Gorbacov ve Bush, bir gemide buluşarak dünya sorunlarını görüşeceklerdi. **"Yalta'dan sonra Malta"** espirisi bu sırada sıkça kullanılan bir espiri halini aldı. Bilindiği gibi Avrupa'nın ve dünyanın belli bölgelerinin haritası Yalta'da Stalin, Roosvelt ve Churchil tarafından yeniden çizilmişti. Şimdi, Avrupa kamuoyu, Malta'da Bush'la Gorbaçov'un Avrupa'nın haritasını yeniden çizeceklerinden endişe ediyordu.

Kesin bir bilgi olmamakla birlikte, son gelişmeler, Türkiye'nin AT'na üyeliğini eskisine göre daha sorunlu hale getirmiş bulunmaktadır.

Doğu Avrupa ülkelerindeki gelişmeler, sadece Türkiye değil, Avrupa'da yaşayan Türk ve Kürt insanlarını da yakından etkileyecek özelliklere sahip bulunuyor. Bunu Doğu Almanya'dan Batı'ya göç olayında somut olarak görmek mümkün.

Bilindiği gibi reformların ilan edilmesinden sonra Doğu Almanya'dan Batı'ya yüzbinlerce insan göç etti. Batı, Doğu Alman göçmenleri bağrına bastı. Onları para ve hediyelere boğdu. Ve böylece insan hakları sorunundaki çifte standartını bir kere daha gösterdi. Göç dalgasının en yoğun olduğu günlerde bir açıklama yapan Dışişleri Bakanı Genscher, yabancıların göçten zarar görmeyeceklerini, özellikle Türkiyeliler'in huzur içinde olmalarını hatırlattı. Fakat, günlük yaşamda bu açıklamanın hiç bir yararı görülmüyordu. Örneğin, Hildesheim'de ilticacıların kaldığı evler boşaltılarak buralara Doğu Alman göçmenleri yerleştiriliyordu. Neu Ulm'de boş duran ve yıllardır evsiz yaşayan Türkiyeliler'e verilmeyen evler göçmenlere tahsis ediliyordu. Bu örneklerin zamanla her yerde yaşanması mümkün. Göç dalgası Türk ve Kürt insanlarını işyeri düzeyinde de yakından ilgilendiriyor. Gazeteler göçmenlerin çoğununun iyi eğitimden geçmiş kişiler olduğunu yazıyor. Bu niteliklere sahip olan göçmenlerin işe alınma konusunda önceliğe sahip olacağına kesin gözüyle bakılıyor. Bu ise Türkiyeliler'in aleyhine bir gelişme olacak.

Öte yandan aynı zaman dilimi içinde Federal İçişleri Bakanı yeni yabancılar yasa tasarısını Hükümete sundu. Zimmermann'ın yerine İçişleri bakanlığına getirilen Schaeuble, öyle bir tasarı hazırlamışki, Zimmarmann'ı aratmıyor. F.Almanya Genel Seçimlerinin 1990 Haziranında yapılacak oluşu, yabancılar sorununun yeniden alevlendirilmesine uyğun bir zemin hazırlıyor. Bütün bunlar Tükiyeliler'de haklı kaygılara yol açıyor, gelecek endisesine sebep oluyor.

Bunların yanısıra son dönemlerde yabancılara yönelik fiili saldırılarda artı gözleniyor. Isvicre'de bir Türkiyeli sokak ortasında katlediliyor, Ingiltere'de yine bir Türkiyeli, geri gönderilmeyi engellemek için kendini yakıyor. Fransa'da Türkiyeli Işçi Dernekleri polis terörüyle susturulmaya calısılıyor, Almanya'da ise, Doğu Alman göç Dalgasından cesaret alan Neo-Naziler, çeşitli şehirlerde daha da saldırgan tutumlar içine giriyorlar. Repuplikaner Partisi, son genel kurulunda yabancılarla ilgili bilinen tehditlerini tekrarlarken, Almanya'nın 1937'deki sınırlarının tekrar çizilmesini istiyor.

Bütün bunlar yurtdışındaki Tükiyeli ilerici, demokrat ve devrimci güclerin ilgisiz kalacağı gelişmeler değildir. Basta Devrimci Işçi olmak üzere Türkiyeli sol grupların ve çevrelerin tamamı, bu gelişmelere tavır almak zorundadır. Son gelişmeler, hem Türkiye'nin, hem de Avrupa ülkelerinde yasayan Türkiyelilerin konumlarında belli değismelerin olacağı yönünde işaretler veriyor. Bu gelismelerin kısa ve uzun dönemde yaratacağı etki ve sonuçlar sağlıklı bir sekilde tahlil edilerek yeni politikalar oluşturulmak zorundadır.

Bütün bunlar, yabancılar/göçmenler sorunu etrafında, yeni gelişmeleri bu sorunların ortaya çıkaracağı gelişmeleri de gözönünde tutarak, yerel ve bölgesel eylemlilikleri ve birlikleri yaratma görevini önümüze çıkarıyor. Bir kısım politikaların gözden geçirilmesini ve en geniş yabancılar topluluğunun birleştirilmesini zorunlu hale getiriyor.

Son gelişmeler bu konuda adım atmakta gecikilirse bunun pahalıya malolacağını gösteriyor.

GÜRER AİLESİNİN DİRENİŞİ

Yaklaşık 20 yıldır Almanya'da yaşayan Gürer Ailesi ve iki kızı, Neu Ulm Belediyesi önüne açtıkları çadırla Belediyenin konut politikasını ve yabancı düşmalığını protesto ettiler. Ulm Devrimci Işçi, çadırda yaşamaya başlayan Doğan Gürer'le eşi Sevim ve ikiz kız kardeşleri ziyaret ederek kendileriyle görüştüler. Ve eylemlerini desteklediklerini bildirdiler. 20 Kasım günü Neu Ulm Belediyesi'nin önüne çadır açan Doğan Gürer Ulm Devrimci Işçi'nin sorularını şöyle yanıtladılar:

"Uzun yıllardır buradayım. Babamların yanında kalıyorum. 2 yıl önce evlendim, yeni ev aramaya başladım. Fakat, başvurduğum bütün makamlar ev sorunumla ilgilenmedi. 11 ay önce iki çocuğum oldu. Babamların evinde 7 kişi kalmaya başladık. Ben ev arama işlemine hız verdim. Belediye başkanı ile görüştüm. Beni hep oyaladılar. Ben de mecburen belediyenin önünde bu çadırı açarak ev sorununu çözmeleri için yetkilileri uyarmaya karar verdim. Çocuklarımın ikisi de birkaç gün önce hastalandı. Çünkü çadıra soba kurduğum halde ısınma sorunu çözülmedi. Eylemime basın yayın organları, SPD ve Yeşiller ilgi gösterdiler. Belediye'den hiç bir yetkili benimle görüşmeye gelmiyor. Sivil polisler gelip çadırı sökmemi istiyorlardı, fakat biz direnişe devam ediyoruz. Belediye'nin 13 tane evi var. Bunları bize vermediler, beklettiler, şimdi Doğu Alman göçmenlerine dağıtıyorlar. Burada can güvenliğimiz yok, faşistlerin ne yapacağı belli olmaz. Türk danış, Yabancılar Meclisi üyeleri, eylemimden haberleri olduğu halde gelip beni ziyaret bile etmediler. Yabancılar olarak bütün haklara sahip olmak istiyoruz."

Ulm Devrimci Işçi, çadır eylemini sürdüren Gürer ailesi ile dayanışma için Belediyenin önüne ikinci bir çadır daha açtı. Gürer ailesinin çadırının yanına kurulan bu çadırda, DI'den arkadaşlar 24 saat nöbet tutmaktadırlar. Çadır eylemi nedeniyle Neu Ulm'de yabancı Düşmanlığı, ırkçılık, Yabancıların Demokratik Kitlesel birliği gibi konular canlı bir şekilde tartışmayı zorunlu kılmaktadır.

LONDRA'DA IRKÇI BASKILARA DAYANAMIYAN BİR TÜRKIYELİ KENDİSİNİ YAKTI

İngiltere'de gerici Teatcher Hükümetinin ırkçı politikaları bir can daha aldı. Londra'da ilticacı olarak bulunan Şiho İyigüven ve bir arkadaşı, polis tarafından Türkiye'ye gönderilmek için tutuklandılar. Geri gönderilmek tehlikesi karşısında Şiho İyigüven ve arkadaşı, ırkçı baskıları protesto etmek için kendilerini tutuklu bulundukları karakolda yaktılar. Şiho İyigüven kaldırıldığı hastahanede can verdi. Diğer arkadaşının durumu ise ciddiyetini koruyor.

Tükiye'li iki ilticacının kendilerini yakması olayının duyulması üzerine Londra'daki tüm ilerici, demokrat ve devrimci gruplar bir araya gelerek bir komite oluşturdular. Komitede, Devrimci Işçi, Avrupa'da Dev-Genç, Rızgari, TDKP, Devrimci Partizan, TKP–ML Hareketi, ve TKP–ML Partizan grupları yer aldı. Komite olarak Türkçe-İngilizce bir bildiri yayınladı, olayı tüm kamuoyuna duyurmaya çalıştı. Daha sonra, çeşitli insan hakları kuruluşlarıyla ve İşçi Partisi milletvekilleri ile görüşerek bunların ırkçı baskılara karşı tavır almaları sağlandı. Adı geçen kuruluşlar, hükümete telgraflar çekerek İçişleri Bakanı'nın istifasını istediler.

Daha sonraki günlerde Şiho İyigüven'in cenazesi Londrada'ki Kürdistan İşçi Derneğine getirildi. Buradan yürüyüşe geçildi. 4 bin kişinin katıldığı yürüyüş 3 saat sürdü. Cenaze Başbakanlığın önüne geldiğinde, oluşturulan bir heyet Başbakanlığa siyah bir çelenk bıraktı. Heyette, İşçi Partisi milletvekilleri ile komiteden kişiler yer aldılar. Heyet, ayrıca Başbakan Teatcher'e iletilmek üzere görevlilere bir de mektup verdi. Daha sonra burada çeşitli konuşmalar yapıldı.

Milletvekillerinin ve komiteden arkadaşların konuşmalarında ırkçı baskılara karşı ortak hareket etmenin önemi üzerinde duruldu. Konuşmalar bittikten sonra Şiho İyigüvenin cenazesi, memleketi olan Maraş–Pazarcık'a gönderilmek üzere havaalanına götürüldü. Şiho İyigüven'in babasının 1978 Aralık ayındaki Maraş katliamında hayatını kaybettiği öğrenildi.

ARKADAŞIMIZ ALİ ŞAHİN BOY'U

Trafik kazasında kaybettik

UNUTMAYACAĞIZ

Tirol Devrimci İşçi

İSVİÇRE'DE NAZİLER BİR DEVRİMCİYİ KATLETTİ

İsviçre'nin Friburg kentinde Neo–Naziler, TKEP taraftarı bir devrimciyi katlettiler. Friburg Devrimci İşçi'nin bildirdiğine göre, 24 Kasım akşamı, Mustafa Yıldırım ve iki arkadaşı bir grup Nazinin saldırısına uğradılar. Saldırı sonucu TKEP taraftarı Mustafa Yıldırım hayatını kaybetti. Mustafa Yıldırım 44 yaşında olup 1 yıldır Friburg'ta ilticacı olarak yaşamaktaydı.

Nazilerin saldırısının ve Mustafa Yıldırım'ın ölümünün duyulmasından hemen sonra içinde Devrimci İşçi'nin de yer aldığı bir komite oluşturuldu. 25 Kasım günü Friburg'ta bütün kahveler ve işyerleri dolaşılarak Nazilerin saldırısı anlatıldı. polisten yürüyüş için izin istendi. Polisin izin vermemesine rağmen 26 Kasım pazar günü 1500 kişinin katıldığı büyük bir gösteri düzenlendi. Korsan şeklinde örgütlenen eylem sırasında Nazi saldırıları protesto edildi.

***Geçtiğimiz Temmuz ayında kararı açıklanan Ana Devrimci Yol Davası ile ilgili başvuru dilekçeleri 14–Eylül'de Strasburg'ta Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu'na verildi.**

***13–Eylül tarihinde yapılan "Türkiye'de Politik Davlar ve İnsan Hakları Konferansı'na, Türkiye'den ve çeşitli Avrupa ülkelerinden tanınmış kişiler katıldılar.**

DEVRİMCİ YOL DAVASI İNSAN HAKLARI KOMİSYONUNDA

***Kişisel başvuru dilekçesini Komisyon'a vermek için Strasburg'ta bulunan avukatlar Avrupa Parlemontusu yetkilileri ile çeşitli görüşmeler yaptılar.**

***Aynı günlerde TC. Hükümeti, bütün partilerden birer kişiyi heyet halinde Avrupa Parlementosu'na göndererek Parlementodan Özal Hükümeti aleyhine karar çıkmasını engellemeye çalıştılar.**

***Avrupa Parlementosu, Türkiye cezaevlerindeki uygulamaları ve insan hakları ihlallerini kınayan bir karar tasarısını kabul etti.**

***17–Eylül günü yapılan İnsan Hakları ve Demokrasi Gecesi'ne yaklaşık 2000 kişi katıldı.**

Bilindiği gibi Ana Devrimci Yol Davası 19–Temmuz 1989 tarihinde sonuçlanmış ve 7 arkadaşımız idam, 39 arkadaşımıza ömürboyu hapis, 400 dolayında arkadaşımız ise değişik hapis cezalarına çarptırılmışlardı. Karar açıklanmadan önce bir konuşma yapan Oğuzhan Müftüoğlu, kararı tanımayacaklarını ve Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na başvuracaklarını belirtmişti. Bu açıklamadan sonra Devrimci Yol Davası avukatları kişisel başvuru dilekçelerini hazırladılar.

Oğuzhan Müftüoğlu ve Nasuh Mitap adına hazırlanan dilekçeler geçtiğimiz Eylül ayının 14'ünde Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu'na verildi.

Fransız Genel İşçi Sendikaları konfederasyonu (CGT)'nun davetlisi olarak Strasburg'a gelen heyette avukatlar Halit Çelenk, Veli Devecioğlu ve İbrahim Tezan bulunuyordu. İnsan Hakları Derneği yönetici ve üyelerinden Yavuz Önen'le Haldun Özen ise kişisel başvuru olayını gözlemci olarak izlemek üzere Strasburg'ta bulunuyorlardı. Heyetin girişimleri, Cumhuriyet gazetesi, Sokak Dergisi ve diğer bazı yayın organlarının yanısıra Devrimci İşçi Muhabirleri tarafındanda izlendi. Devrimci İşçi muhabirlerinin edindiği bilgi ve gözlemlere göre 11–17 Eylül tarihleri arasında Strasburg'da şu gelişmeler yaşandı:

AVUPA PARLERMENTOSUNDAKİ GÖRÜŞMELER

Strasburg'a 11–Eylül'de gelen heyet, görüşmelerine 12–Eylül günü başladı, ilk görüşme, Avrupa Parlementosu Sosyalist Grup yöneticilerinden İngiliz Parlementer Richard Balfe ile yapıldı. Daha sonra Avrupa Parlementosu Başkan Yardımcısı Puerto ile görüşüldü. Aynı gün, Uluslararsı İnsan Hakları Federasyonu'nun Avrupa Konseyindeki daimi temsilcisi Pier Boley, İtalyan Milletvekili Luciano Castellina, Portekiz Milletvekili Martioz Cuelho ile birer görüşme yapıldı.

Türkiye'nin tanınmış ve saygın avukatlarından Halit Çelenk, İnsan Hakları Komisyonu Sekreteri M. Kruger'e dilekçeyi verirken

13 Eylül günü ise, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Enstitüsü Direktörü Leprelech'in yanısıra Avrupa Parlementosu Kominist Grup üyeleri ile görüşmeler yapıldı. 14–Eylül'de Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Catherina Lalumiere ile ve Yeşiller Grubu üyeleriyle görüşüldü.

Bütün bu gelişmeler sırasında, Heyet üyeleri, Strasburg'a geliş gerekçelerini anlattılar. İnsan Hakları Komisyonu'na neden kişisel başvuru haklarını kullandıklarını gerekçeleriyle anlattılar. Politik bir amaçla Strasburg'a gelmediklerini, insan hakları ve davalarla ilgili burada bulunduklarını vurgulayan heyet üyeleri, 12 Eylül sonrasındaki hukuki uygulamalara örnekler verdiler, hükümetin imzaladığı uluslararası anlaşmalara uyması gerektiğini hatırlattılar.

DİLEKÇE VERİLİYOR

Heyet üyeleri, 14 Eylül günü saat 10.00'da Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu görevlilerinden M. Krüger ile görüştüler. Avukat Halit Çelenk, Oğuzhan Müftüoğlu ve Nasuh Mitap'ın kişisel başvuru dilekçeleri ile başvuru konusuna ait işkence raporlarını, mahkemenin çeşitli konulara ilişkin kararlarını içeren dosyayı M.Krüger'e vermeden önce, Strasburg'a neden geldiklerini açıklayan bir konuşma yaptı. Komisyon yetkilisi, kendilerinin siyasi kararlar vermediğini, dosyayı inceleyip karar vereceklerini, başvuru konusunun taraflar arasında yazış malarla inceleneceğini, bu yazışmaların gizli olduğunu, şu aşamada dosya ile ilgili herhangi bir şey söyleyemeyeceğini belirtti. M.Krüger, ilk defa böyle kalabalık bir heyetin kendilerine dilekçe verdiğini ayrıca vurguladı. Gerçektende dilekçelerin verilişine 20'ye yakın kişi katılmıştı. Türkiyeden gelen heyetin ve gazetecilerin yanısıra, Lodra ve Paris barosu avukatlarından bir grup da dilekçe verme işlemi sırasında orada bulunuyorlardı. Komisyonyetkilisi, kararın ne zaman verileceğinin belli olmadığını, ama bunun süresinin uzun olmayacağını belirtti.

İNSAN HAKLARI VE POLİTİK DAVALAR KONFERANSI

13 Eylül günü Strasburg'ta yapılan "Türkiye'de İnsan Hakları ve Politik Davalar" konulu konferans büyük bir ilgi topladı. StrasburgÜniversitesi Profesörlerinden Server Tanilli'nin yönettiği konferansa şu kişiler katıldı: **Halit Çelenk, Av.Veli Devecioğlu, Av.İbrahim Tezan, Av. Yavuz Önen, IHD yöneticisi, Haldun Özen, IHD üyesi, Eric Siesby, Kopenhag Üniversitesi Hukuk Profesörü ve Helsinki Vatc üyesi, Olivie Bercault, Paris barosu Avukatı ve Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu üyesi, Joop Voogt, Hollanda Parlementosunda senatör, Luise Cristian, Londra Barosu Avukatı, ve Sosyalist Hukukçular Birliği üyesi.** Alman Yeşiller Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Jurgen Meir, rahatsızlığı nedeniyle konferansa gelemedi.

"ÜLKEMİZDE OLUP BİTENLER UTANÇ VERİCİDİR"

Profesör Server Tanilli, konferansı açış konuşmasında böyle diyordu. Fransa Genel İşçi Sendikaları Konfederasyonu salonunda yapılan konferansı açış konuşmasında Prof. Server Tanilli, Türkiye'nin yakın tarihinin bir aydınlanma, gitgide derinlik kazanan bir demokratikleşme tarihi olduğunu, bu mücadelede birçok mevzinin kazanıldığını, 12 Eylülün bu aydınlanma ve demokratikleşmeye karşı ve halka karşı savaş açtığını, bunun hala devam ettiğini belirterek şunları söyledi:

"Emir altında askeri mahkemeler yoluyla koğuşturduğu bir düzine siyasal dava bu savaşın bir parçasıdır. Aslında düşüncelerinin mücadelesini yapan yüzlerce binlerce insan "terör suçlusu" denip hapishanelere doldurulup, işkenceden geçirip asabildiğini asıp, asamadığını da idama, uzun hapislere mahkum etmiştir. Son açıklanan Devrimci Yol Davası kararları buna tipik bir örnektir. Dev–Sol ve TBKP davaları diğer örneklerdir. Kürt halkının ulusal demokratik haklarına çağdaş ölçüler içinde eğilecek yerde hala bir eşkiya edebiyatının sürdürüldüğü ise hepimizin bildiği bir gerçektir. Bütün bunlar 20.yüzyılın bitmesine pek az kala bir toplum için utanç vericidir; Kürt ve Türk bizim halkımız, bu tür işlemlere de müstehak değildir. Ülkemizi bu ayıptan kurtarmalıyız."

Prof. Server Tanilli, daha sonra konuşmacıları tek tek tanıttı ve sözü Halit Çelenk'e verdi. Halit Çelenk, 12 Mart ve 12 Eylül müdahalelerinin temeldeki amacının çarpık kapitalist ekonomik yapıyı ayakta tutmak ve bunun sorunlarını çözmek olduğunu, vurguladıktan sonra şunları söyledi:

"Bu yüzden baskıcı ve otoriter bir yönetimin oluşturulmasına, yürütmenin güçlendirilmesine, kişi hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasına, sendika ve grev haklarının kullanılmaz hale getirilmesine, sıkıyönetimsiz bir sıkıyönetimin uygulanmasına, ve böylece halkın yurt sorunları hakkında düşünce açıklama olanağından yoksun bırakılmasına olanak sağlayan yasal düzenlemelere başvurulmalıydı. 12 Eylül Felsefesinin ana ilkesi ve hede-

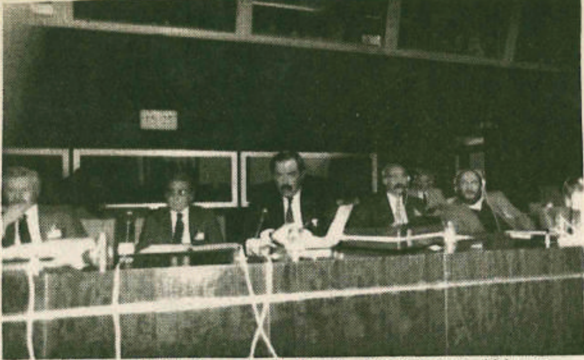
»

fleri bunlardı. Bu hedeflere ulaşabilmek için her türlü önlem alınmalıydı ve alındı"

Halit Çelenk konuşmasının daha sonraki bölümlerinde insan hakları ve işkence konularına değindi. Askeri Yargıtay'ın 1978 yılında aldığı bir kararda "ahlaka, genel adaba aykırı surette toplanan delilleri hakim telakki etmekten kaçınmak zorundadır." denildiği halde 1980'den sonraki yargılamalarda işkenceye dayalı ifadelerin delil olarak kullanıldığını açıklayan Halit Çelenk daha sonra konuya ilişkin ilginç bir mahkeme kararı okudu. Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde 1984 yılında işkence altında imzalatılan ifadelerle ilgili bir kararda şöyle denilmekteydi:

" Bir an için işkence yapıldığı kabul edilse bile, işkence, sanıktan doğru cevap almak için yapılmaktadır. Eğer doğru olmayan, uydurma cevaplar verilirse, işkencenin gayesi doğru cevap almak olduğuna göre, işkence dahada arttırılacaktır. O halde bu durumun sanıklarca da bilinmesi tabii olduğuna göre, bu önermenin mantıki sonucu işkenceye maruz kalanın doğru cevap vermesidir. Aksi taktirde, işkenceye, arttırılarak devam edilecektir. O halde ifadelerin işkenceyle alındığı sabit bile görülse, bu, ifadenin gerçek dışı olduğunu, itibar edilemeyeceğini göstermez. Şu halde, işkence ayrı, işkence sonucu verilen ifadelerin doğruluğu ayrı şeylerdir."

Halit Çelenk, yukarıdaki mahkeme kararını çeşitli hukuk ilkeleri ve uygulamalarla demokrasi prensipleri açısından değerlendirerek bunun hukuk dışı olduğunu söyledi. daha sonra sözü Avukat İbrahim Tezan aldı. Devrimci Yol Davası avukatlarından Tezan, konuşmasında

Oğuzhan Müftüoğlu ve Nasuh Mitap'ın kişisel başvuru dilekçesini vermek için Strasburg'a gelen heyet, Avrupa Parlementosu'nda basın toplantısında.

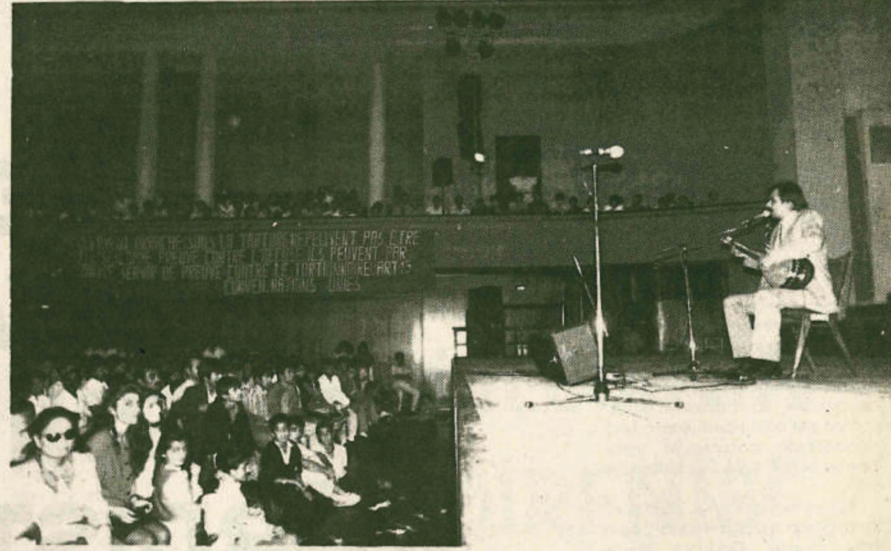
İnsan Hakları Komisyonu'na kişisel başvuru olayına değindi. Tezan kişisel başvuru dilekçelerinin dayandığı hususları şöyle sıraladı:

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, her kişiyi bağımsız, yansız ve olağan bir mahkemede yargılanması hakkına sahip olduğunu belirtmektedir. Devrimci Yol ve diğer tüm siyasi davalarda yargılananlar, bağımsız olmayan, tarafsız olması mümkün olmayan mahkemelerde yargılanmışlardır. Bu mahkemeler, askeri mahkemelerdir. Ayrıca sıkıyönetim kalktığı halde sıkıyönetim mahkemeleri hala görevlerine devam etmektedirler. Bu, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırıdır. Türkiye, taraf olduğu uluslararası sözleşmelere uymamıştır. Biz mahkemeden, Türkiye'nin de imzaladığı uluslararası işkence sözleşmesi hükümlerine uymasını istedik. Örneğin, işkence altında alınmış ifadelerin sanık aleyhine delil olarak kullanılamayacağını belirten 15. maddenin uygulanmasını ve işkence altında imzalatılmış ifadelerin dosyalardan çıkarılmasını istedik. Mahkeme bu isteğimizi reddetti.

İnsan Hakları Sözleşmesi, tutukluluk süresini makul bir süre olarak tanımlamaktadır. Avukatlığını yaptığımız Devrimci Yol Davası'nda ve diğer tüm davalarda, sanıkların tutukluluk hali, 8–9 yıl sürmüştür hala da sürmektedir. Yargıtay aşamasını da gözönünde bulundurursak örneğin, bizim müvekkillerimizin tutukluluk durumu yaklaşık 15 yıl sürecektir. Bu durum da sözleşme hükümlerine aykırıdır. İnsan Hakları Komisyonu'na başvuru gerekçelerinin en önemlilerini bu şekilde özetleyen İbrahim Tezan, son olarak şunları söyledi:

"Bizim dilekçemiz her ne kadar 2 kişi için hazırlanmış olsa bile, dilekçenin konusu ve talepleri aslında tüm siyasi davaları ilgilendirmektedir. Yani dilekçemizin kabulü halinde bundan tüm siyasi tutuklular etkilenecektir. Alınacak sonuç, sadece Devrimci Yol davasının sanıklarını değil, sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanmış tüm kişileri ilgilendirecektir." İbrahim Tezan'dan sonra sözü yine hem Devrimci Yol Davası avukatı, hemde başka davaların avukatı olan Veli Devecioğlu aldı. Veli Devecioğlu konuşmasının ilk bölümünde, kendisinin 1980'den önce çeşitli yerlerde savcılığın yanısıra Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü yaptığını, daha sonra ise ayrılarak avukatlığa başladığını vurgulayarak cezaevleri gerçeğini yakından tanıdığını açıkladı. Avukat Veli Devecioğlu, yakın zamanda meydana gelen Aydın Cezaevi'ndeki ölüm olayını anlatarak bugünkü cezaevi politikalarını değerlendirdi. Eskişehir'den Aydın'a nakil sırasında öldürülen PKK Davası tutuklularından Hüseyin Hüsnü Eroğlu' nun avukatı olduğunu belirten Devecioğlu, kendisinin ölüm olayını duyduktan sonra Aydına giderek otopsi istediğini, yetkililerin ise buna yanaşmadığını vurguladı. İlk yapılan otopsiye göre, H.Hüsnü Eroğlu ve Mehmet Yalçınkaya'nın ölümlerinin su kaybından olduğunun yazılı olduğunu açıklayan Veli Devecioğlu, kendisinin ısrarı üzerine yeni bir otopsi yapıldığını, bu sırada kendisinin de cesetleri gördüğünü, cesetlerin yara-bere ve ezik içinde olduğunu anlattı. Avukat Devecioğlu, cezaevlerindeki uygulamaların ve hukuk sisteminin anti–demokratik olduğunu ve bunların mutlaka düzeltilmesi gerektiğini söyledi. Konferansa katılan Yavuz Önen ve Haldun Özen ise, İnsan Hakları Mücadelesinin çeşitli yönlerine değindiler. Yavuz Önen, işkence görenlerin tedavi edileceği Rehabilitasyon Merkezi çalışmaları hakkında, Haldun Özen ise, ayrımcılık ve 1402'likler konusunda açıklamalarda bulundular.

Daha sonra sırasıyla, Kopenhag Üniversitesi Hukuk Profesörlerinden Eric Siesby, Londra Hukukçular Birliğinden Luise Cristian ve Paris Barosu Avukatlarından Olivie Becault söz alarak uluslararası hukuk kuralları ile Türkiye'deki hukuk sistemi üzerine görüşlerini açıkladılar. Türkiye'deki politik davalara da değinen konuşmacılar, Türkiye'deki yargılamaların adil olmadığını söylediler. Devrimci Yol Davası ile ilgili kişisel başvuruyu desteklediklerini açıkladılar.

17 Eylül'de Strasburg'ta yapılan İnsan Hakları Gecesi, Son derece coşkulu geçti. Arif Sağ gecede.

SORUN İKTİDAR SORUNUDUR

Konferansın kapanış konuşmasını Strasburg Üniversitesi Profesörlerinden Server Tanilli yaptı.

Konferansın Türkiye'de yaşanan gerçekleri bütün çıplaklığıyla ortaya çıkardığını vurgulayan Prof. Server Tanilli daha sonra şunları söyledi:

"Türkiye'de çağdaş bir demokrasinin kurulması, insan haklarına gerçekten saygılı bir rejimin rayına oturması, herşeyden önce bir iktidar sorunudur. Gerçekten bağımsız, demokratik ve laik bir iktidar, çağdaş bir demokrasiyi ve insan hakları rejimini kurabilir. Emperyalizme bağımlı, onun kuklası kapitalizmin bataklığına girip boğulmuş iktidarların ülkemize getireceği hiçbir şey yoktur. 12 Eylül ve onun sivil uzantısı olan bugünkü iktidar, işte böyle bir iktidardır. Toplumun bugünkü gerici güçlerini iktidardan uzaklaştırıp, ilerici, demokrat ve devrimci güçlerine iktidar yolunu açmak, ülkemizin geleceği için yaşamsaldır."

Kapanış konuşmasının daha sonraki bölümünde Prof. Server Tanilli, Türkiye'de yapılması gereken ilk işlerden birisinin 12 Eylül hukukunu ortadan kaldırmak, ikisinin ise genel af çıkarmak olduğunu açıkladı. Ve bütün demokrat, ilerici, devrimci güç ve çevreleri bu görevleri yerine getirmek için mücadeleye çağırdı.

Konferans dinleyicilerin uzun ve coşkulu alkışlarıyla sona erdi.

COŞKULU VE KALABALIK BİR GECE

Strasburg'ta 17 Eylül'de yapılan insan hakları ve demokrasi gecesi son derece coşkulu bir hava içinde yapıldı. Yaklaşık 2000 kişi tarafından izlenen gecede türküleriyle Arif Sağ, Ali Asker, Cömert ve Şah Turna kitleyi coşturdular. Düzenleme komitesi adına yapılan konuşmada, Türkiye'de Devrimci Yol gerçeği dile getirildi, insan hakları ve demokrasi sorunu üzerinde duruldu.

Yorum

SHP KİMLER İÇİN MÜCADELE EDİYOR ?

Strasburg'ta 11-15 Eylül tarihleri arasında yapılan Avrupa Parlementosu toplantısı ilginç bazı gelişmelere tanıklık etti. Devrimci- Demokratik güçlerin, insan hakları savunucularının parlemento içinde yaptıkla rı çalışmaların sonucunda, Türkiye'de insan hakları ve cezaevlerindeki durum, parlementonun gündemine alındı. Hem Sosyalist Grup, ki bu grup parlementoda çoğunluktaydı, hemde Yeşiller Grubu, ayrı ayrı önergeler vererek genel kurulun Türkiye'yi gündeme almasını istediler. Bu sırada ilginç bir gelişme oldu. Parlemento içerisindeki bu gelişmelerden anında haber alan TC. Hükümeti Strasburg'a devlet kuvveti gönderdi. ANAP, SHP ve DYP'den birer kişi ile Devlet Bakanı Ali Bozer Strasburg'a geldiler. TC. Heyetinde SHP adına Genel Sekreter Deniz Baykal yer alıyordu. 12-Eylül günü Strasburg'a gelen heyet, hemen çalışmalara başladı. TC. Hükümetinin amacı, sosyalist grupla yeşiller grubunun verdikleri önergelerin gündeme alınmasını engellemekti. Tabii bu amaca ulaşmanın en gerçekçi yolu, Sosyalist Grubun etki altına alınarak bunların önergesinin geri çekilmesiydi. Bunu başaracak olanda Deniz Baykal'dı. Deniz Baykal, gecesini gündüzüne katarak bu yönde çalıştı. SHP Genel Sekreteri, başta sosyalist grup yönetici ve üyeleri olmak üzere, Hıristiyan-demokrat, liberal gruplarla görüşerek, Türkiye'de olumlu gelişmelerin olduğunu, hükümetin insan hakları ve cezaevleri konusunda iyi adımlar attığını anlattı, milletvekillerini etkilemeye çalıştı. Deniz Baykal'ın bu girişimlerinin sonucunda, sosyalist grup önergesini 14-Eylül sabahı geri çekti. Bu arada, Özal Hükümeti, Baykal'ın yanısıra ANAP'lı ve DYP'li milletvekilleri aracılığıyla parlemento üyelerini aldatmak için ilginç bir yöntem izliyordu. Adalet Bakanı, cezaevlerindeki durumla ve idam cezalarıyla ilgili bir basın açıklaması yapıyor, bu açıklama telefonla Strasburg'a Deniz Baykal'a iletiliyordu. Deniz Baykal elinde TC. Hükümetinin açıklaması ile Avrupa Parlementosu üyelerini dolaşarak Özal Hükümeti'nin ne kadar iyi işler yaptığını anlatıyordu. Böylece Parlemento gündemine Türkiye'nin alınmasını engellemeye çalışıyordu. SHP Genel Sekreteri, ANAP ve DYP milletvekilleri ile kolkola insan hakları ihlallerini meşrulaştırmaya çalışıyordu.

Nitekim, sosyal demokrat bir parti temsilcisinin parlemento içinde sürdürdüğü kulis faaliyetleri etkisini gösteriyor ve sosyalist grup önergesini geri çekiyordu. Geriye Yeşillerin önergesi kalmıştı. Baykal bu önergenin de geri çekilmesi için çok çaba harcadı, fakat başarılı olamadı. 14-Eylül günü Yeşillerin önergesi parlementoda gündeme alındı. Yapılan oylama sonucunda, Özal Hükümetinin insan haklarına yönelik uygulamaları ile cezaevlerindeki baskıları kınayan bir karar kabul edildi.

Sonuç olarak, Özal Hükümeti tarafından teşkil edilen ve içinde SHP Genel Sekreterinin de yer aldığı Devlet Kuvvetleri Strasburg Meydan Muharebesini kaybettiler. Ve böylece, SHP'nin kimler için mücadele ettiği bir kez daha kanıtlanmış oldu.

"SİYASETİN YUMUŞAK KARNI": KÜRDİSTAN

Kürt sorunu, Türkiye politik gündeminin canlı konularından biri. Son aylarda Cumhurbaşkanlığı seçimi ve ANAP'ın geleceği gibi konuların yanında Kürt sorunu önemli bir gündem maddesi olmaya devam etti. Kürt sorununu politik gündemin canlı konularından biri haline getiren gelişmelerin bir bölümü bundan önceki sayıda ele alınmıştı. Son aylarda kamuoyunun dikkatini çeken bazı önemli gelişmeler oldu; ordunun tüm Kürtleri hedef alan **"düşman"** tanımına yönelerek ayrıma gerek duymaksızın namlunun ucunu Kürt olan herkese çevirmeye başlaması, küçük gruplar halinde katliamlara başlaması bunun iç politikada yoğun tartışmalara yol açması, uluslararası planda Kürt sorununun özellikle Batı'lı büyük devletlerin gündemine girmesi, Paris'te Kürt Konferansının düzenlenmesi vs. gibi gelişmeler son ayların gündemini oluşturdu.

· Son ayların diğer önemli konularından biri, TC ordusunun Kürdistan'da silahlı Kürt gerillalarına karşı mücadelede başarısızlığa uğraması ve bunun yol açtığı tartışmalar oldu.

Beş yıl önce, Türkiye Kürdistan'ında gerilla mücadelesinin başlaması üzerine, Doğu'ya büyük sayıda askeri birlikler kaydırılmıştı. TC, Kürtlerin ulusal mücadelesini ezmek için azımsanmayacak bir askeri kuvvetle mücadeleye girişmiş ve kaydırılan kuvvetler oluşturulan yeni iç savaş birlikleriyle takviye edilmişti. Özel Kolordu, Özel Tim, Anti–gerilla Birlikleri, Siyasi Polis, uzman seyyar işkence ekipleri, bazı Kürt aşiretlerinin silahlandırılmasına dayanan **"koruculuk sistemi"**, TC'nin Kürdistanda konumlandırdığı savaş birliklerini meydana getiriyordu. Oluşturulan bu muazzam askeri kuvvetle devlete kafa tutan **"bir avuç bölücü"**nün hakından kısa sürede gelinecek ve bölgede TC'nin hakimiyeti perçinlenecekti.

Ne var ki, **"son Türk devletini koruyup kollamak"**la görevlendirilen bu savaş birlikleri, mücadelenin beşinci yılında başlamıştı. Başarısızlığa uğrayan birliklerin morali bozulmuş ve bölgede kontrolün kaybedildiği yolundaki haberler basına kadar yansımıştı. Kürdistan'da, TC açısından çaresizlik içinde bir görüntünün ortaya çıkması tüm düzen yanlısı şöven güçleri tedirgin etmişti. Mücadeleye sokulan muazzam sayıdaki kuvvetin **"bir avuç"** gerilla karşısında başarısızlığa uğraması, **"bir Türk dünyaya bedel"** felsefesiyle eğitilen bir ordunun da içine sindirebileceği bir durum değildi. Ordunun başarısızlığında rol oynayan nedenlerden biri Kürtlerin ulusal kurtul uş davasına verdiği yaygın gizli destekti. Bu saptamayı yapan kontr–gerillacı güçler, bu desteği çökertmek amacıyla sivil halkı hedefleyen bir terör kampanyası başlatacaktı. Öncelikle alınması ve hızla yerine getirilmesi gereken etkin tedbirler alınacaktı. Mücadelede başarısız kalan, morali bozulan, bölgede istenen kontrolü ve denetimi sağlayamıyan ordu birlikleri yenilenecekti. Umudunu orduya ve onun başarısına bağlamış ırkçı–şöven güçlere moral veren ve savaşta psikolojik dengeyi militarist güçlerin lehine çevirmek için sivil halkı da içine alan daha etkili askeri hareketlere girişilecekti.

Ağustos ortalarından itibaren planlanan **"etkili tedbirler"** Genel Kurmay Başkanı Torumtay'ın bir açıklamasıyla yürürlüğe girecek ve daha sonra kamuoyunda büyük tepkilere yolaçan olaylar yaşanacaktı.

Torumtay, açıklamasında şu değerlendirmeyi yapmaktaydı: **"Milli varlığımıza ve bütünlüğümüze silah çeken ve onun yanında bilerek, isteyerek yer alan ve destekleyen kimseleri düşman kabul etmek ve ona göre gerekli etken tedbirleri almaktan başka seçeneğimiz yoktur."**

Bu değerlendirmeyle, kapsamı son derece geniş ve belirsiz bir **"düşman"** tanımlaması yapılacak ve düşman artık yalnızca silahlı mücadele sürdüren **"bir avuç"** gerilladan ibaret görülmeyecekti. Gerillaya yardım eden, destek veren herkes düşman kapsamına girecekti. Bu demecin pratik anlamı şuydu; bütün Kürtler düşmandır ve ateş serbesttir. Nitekim Doğu'da devletin koruyucu ve kollayıcı güçleri bu mesajı almakta gecikmedi. PKK'lıları, beşer–onar öldürüyoruz havasını yaratmak için gelişi güzel Kürt köylülerini kurşuna dizmeye başladılar.

Tetiği çeken ellerden "ateş serbest" emrini veren en yetkili güçlere kadar tüm devlet erkanı söz birliği halinde öldürülen köylülerin PKK'lı olduğunu ileri sürmeye başladı. PKK'lı olmak öldürülmek için yeterli bir nedendi. Bölge Valisi'nden Başbakanına kadar bütün yetkililer böyle açıklamalar yapıyordu. Bu açıklama tarzı "hukuk devletiyiz" yolundaki sahtekarlıklarını da açığa vuruyordu. Bir hukuk devletinde PKK'lıysa ya da destekcisi ise görüldüğü yerde öldürülür mantığının yeri olamaz. Suçlananlar **"düşman"** değil, mahkeme kararına kadar sanık kabul edilirdi, cezalandırma mercii güvenlik güçleri değil, mahkemelerdi. Yetkililerin öldürülen köylülerin PKK'lı olduğu yolundaki açıklamaları bu devletin Kürtler ve emekten yana güçler için hukuk ve yasa tanımaz faşist niteliğini bir kez daha gözler önüne sergiliyordu.

Ulusal kurtuluş davasına destek veren Kürtler'i sindirmek amacıyla başvurulan kurşuna dizme eylemleri ters teperek can güvenlikleri kalmayan Kürtler'i, boyun eğme yerine kitlesel direniş eylemlerine yöneltti.

Bugün Türkiye Oligarşisi'nin en zorba, en vahşi faşist mücadele yöntemleri Kürdistan'da uygulanıyor. Kürtlere uygulanan vahşet, hiç bir kural ve yasa tanımıyor. Hak hukuk gibi bağlayıcı kurallar burada geçerli değildir. Sınır tanımaz bir faşist terör dalgası Kürdistan'da dinmek nedir bilmiyor. Kürt halkına ayrımsız bir düşman gözüyle bakıldığını ortaya konan olaylara her gün bir yenisi ekleniyor. Kürt köylülerinin evlerinden, köylerinden alınarak yoldan çevrilerek üçer–beşer kurşuna dizilmesi neyin göstergesi? Bu olaylar bir kez daha Türk egemen güçlerinin milli zulüm siyasetlerinde somutlanan azgın faşist çehrelerini, kural ve yasa tanımaz zorbalığını, Kürtlere karşı beslenen ulusal kin duygularını gösterir.

Bugün devletin estirdiği faşist terör bütün Kürtleri ayrıma gerek duymaksızın kapsamına alıyor. Köy meydanlarında, karakollarda köylülere toplu dayak ve işkence yapmak, erkekleri anadan doğma soyundurarak gezdirmek artık günlük olağan işlerdendir. Bir halkın aşağılanması ve onurunun çiğnenmesi için yapılan bu hareketler, Türk egemen güçlerinin Kürt halkına bakışını çok iyi sergilemektedir. Vali Kozakçıoğlu, Kürt köylülerinin toplu işkenceye tabi tutulmasını şöyle izah ediyor: **"Bazı köylerde soruşturma tekniği gereği vatandaşları toplu olarak gözaltına alıyoruz."**

Kürdistan'da görevlendirilen iç savaş birliklerinde görev yapan kimi yetkililerin basına yansıyan bazı demeçleri, TC'nin Kürtlere kölece boyun eğişten başka bir seçenek sunmadığını gösteriyor. Kürtlerin kendi topraklarında kendi ulusal kimlikleriyle bir yaşam sürdürmesine bile tahammül edilmiyor. TC için Kürtler potansiyel birer düşmandır. Kürt düşmanlığı aşılanarak oluşturulan iç savaş birlikleri ve bu birliklerde görevli yetkililer bunu eylemleri ve davranışlarıyla çok iyi ortaya koymaktadır.

"Ha bir it ölmüş, ha bir Kürt."

"Biz öldürmekten zevk alıyoruz."

Bir özel harekat timi Şefi, bu sözleri hiç çekinmeden rahatlıkla basına açıklayabiliyor. Kürtleri öldürmekten zevk alan bu ırkçı faşist kafa yapısı bir başka yerde; Yeşilyurt köylülerine pislik yediriyor; Yoncalı köyünde kurşuna dizilen iki kişinin tanınmaması için cesetlerini yakıyor; Silopi'nin Derebaşı köyünde pazara giden altı köylüyü yolundan çevirip kurşuna diziyor; bir başka yerde ağaç gölgesinde uyuyan 10 yaşındaki bir çobanı kurşunluyor; vs.

BİR ASİMİLASYON YÖNTEMİ: SÜRGÜN

TC egemen güçlerinin Kürt halkının ulusal demokratik içerikli mücadelesine karşı baş vurduğu yöntemlerden birisi de sürgün politikasıdır. TC tarihinde, Kürt direniş hareketini kırmanın bir yöntemi olarak kitlesel sürgün yöntemleri kullanılmış ve halen kullanılmaktadır. Sürgün politikası, yalnızca bir korkutma, sindirme ve boyun eğdirme yöntemi değil, aynı zamanda Kürtler'i asimile etmenin de bir yöntemi olarak uygulanmaktadır. Cumhuriyetin ilk yıllarında Kürdistan topraklarını Kürtler'den arındırmayı amaçlayan toplu sürgün programlarının hazırlandığı ve bu amaca uygun yasaların çıkartıldığı bilinmektedir. Kürtleri Batı Anadolu'ya yeni bir Kürt topluluğu oluşturmayacak şekilde dağıtımının planlandığı ve bu planın bir ölçüde uygulanabildiği bilinmektedir. Tarihteki bu uygulamalar, sürgün politikasının doğrudan bir asimilasyon hedefi güdülerek gündemde tutulduğunu gösteriyor.

12 Eylül askeri yönetimi döneminde, **"orman köylerinin korunması"** ya da toplu hizmetin götürülmesinin zor olduğu küçük yerleşim alanlarında yaşayan halkı devlet hizmetinden yararlanabileceği uygun bölgelere göç ettirme adı altında sistemli bir sürgün politikasının gündeme getirildiği bilinmektedir. Tunceli köylülerine **"Batı bölgelerine göç etmek istiyoruz"** şeklinde zorla belge imzalattırılması, ekonomik açıdan yoksul bırakılarak, yoğun devlet terörü altında tutularak kendiliğinden göçün zorunlu hale getirilmesi, hayvancılık ve tarımdan başka geliri olmayan Kürt köylülerini savaş bölgesi yasaklarına tabi tutarak hayvanlarını besleyemez, tarlasını ekemez hale getirmek, son olarak devletin ölüm mangaları tarafından Kürt köylülerinin kurşuna dizilmesi sonucu bölgede yaşamanın asgari şartlarından olan can ve mal güvenliğinin de kalmaması gibi bütün bu ve benzeri uygulamalar hem etkili bir gözdağı hem de kendiliğinden bir sürgün gerçekleştirmek içindir.

Bir asimilasyon ve sindirme yöntemi olan sürgün, TC tarihi boyunca Kürtler'in başında sallanan "demokles kılıcı"dır. Egemen güçler her sıkıştıklarında bu yöntemi devreye sokuyor. Ordunun Kürt gerillalara karşı mücadelede başarısız kaldığı ve bunun toplumda tartışılır hale geldiği 89 yaz sonlarında Bölge Valisi tarafından açık sürgün yöntemi yeniden devreye sokuldu. En son kocası aranan altı çocuk annesi bir kadının sürgün edilmesi gibi toplum vicdanının artık onay vermediği bu tür sürgünler gelen tepkiler üzerine şimdilik durduruldu. Tepkilere neden olan açık sürgün yöntemi yerine, gizli yöntemleriyle Doğu'dan Batı'ya göçün artarak sürmesi için gereken her şeyin yapılacağına kuşku yoktur.

Devletin Kürt politikası değişiyor mu?

Son aylarda, Kürt sorunuyla ilgili basına yansıyan haber ve yorumlar arasında ilgi çeken açıklamalar askeri kanattan geldi. İsim vermeden basına yapılan bu açıklamalar askerlerin Kürt politikasının oluşumunda birinci derecede söz sahibi olduklarını bir kez daha ortaya koydu.

"Türkiye'nin Kürt politikası değişiyor" şeklinde basına yansıyan haberlere karşı bir askeri yetkili; **"Türkiye'de belki ilk defa Kürt politikası hazırlanıyor. Yoksa olan bir şey yok ki değişsin"** diye yanıtlıyor.

İlk defa" hazırlanmakta olan Kürt politikasının içeriği ve kapsamı hakkında yeterli veriler henüz ortaya çıkmış olmamakla beraber bu politikanın Kürt sorununu demokratik çözümünden yana bir içerikte oluşmayacağı bilinmektedir.

TC'nin, yaşayan ve varolan bir gerçeğin inkarına dayanan mevcut Kürt çözümünün bir çözüm değil, bir politika bile oluşturma anlamına gelmediğini **"taş kafa"**askerler bile idrak etmeye başladı. Artık bir çözümsüzlükten başka bir anlamı kalmayan devletin mevcut Kürt çözümü ve buna bağlı politikalarla bir adım daha ileri gitmek olası görünüyor. Kürtlerin varlık nedenlerini kabul etmeyen bir politikayla artık yürünecek yolun kalmadığını nihayet anlayan egemen güçlerin yeni Kürt politikasının resmi ideolojinin ırkçı–şöven çizgisinde belirleneceğine kuşku yoktur.

Bilinen bir şey var; egemen güçler tarafından oluşturulacak yeni Kürt politikası, Kürt sorununa demokratik içerikli bir çözüm getirmeyecektir. Ne egemen sınıf katlarında ne de onların politik temsili alanında sorunun demokratik çözümünden yana eğilimler mevcut değildir. Egemenliğin kayıtsız şartsız Türk milletine ait olduğu, bu egemenliğin hiç bir şekilde diğer ulusal azınlıklarla paylaşılmayacağı düşüncesi, tüm egemen güçleri ve düzen partilerini, bir bölüm sosyalist geçineni de kapsamak üzere tüm aydınların ortak özlemi ve duygusudur.

Devletin **"yeni"** Kürt politikasında, Kürtlerin kazanılması adı altında çağdaş ölçülere! uygun kapsamlı bir asimilasyon programının devreye sokulacağını başta TV olmak üzere Kürtler'i yoğun şekilde Türk dili ve kültürü ile ilişkiye sokacak iletişimlerin hızlandırılacağı, bunun

»

yanısıra Kürtlerin ulusal demokratik talepleri ve bu uğurdaki mücadelelerine karşı **"askeri çözüm"** yöntemlerinin sürdürüleceği anlaşılmıştır.

Kürtler'in bağımsızlık ve özgürlük taleplerine karşı Türk şövenizminin etkisi altındaki güçleri ortak bir **"milli politika"**etrafında birleştirmek ırkçı–şöven güçlerin diğer bir özlemi ve ortak beklentisidir.

Bugün Türkiye'de yılardır resmi ideolojinin her bir kanaldan topluma şırınga ettiği ırkçı–şöven duygular, Kürtler'e karşı **"milli bir politika"**ve bu politikaya bağlı **"milli bir cephe"** oluşturma isteklerine uygun bir zemin sunuyor. Kürtler'in kaderlerini tayin hakkı isteğini demokrat bir yaklaşımla karşılayacak eğilimler son derece cılızdır. **"Bölücülük'**'yaygaraları ortaya atıldığında en gerici faşistinden ilerici geçinin kimi solcu yazarlara kadar geniş bir kesim aynı çizgi üzerinde saf tutar. Kürtlerin ulusal direniş mücadelesine karşı **"milli politika"** oluşturma istekleri askeri yetkililerden, Bölge Valisi'ne; parti sözcülerinden, köşe yazarlarına kadar uzanıyor.

Aslında Kürtler'in ulusal taleplerine karsı oluşan ırkçı–şöven bir cephe adı konmadan ortak davranış planında TC başlangıcından günümüze kadar varolagelmiştir. Bugün sorun böyle cephesel bir tavrın yokluğundan kaynaklanmıyor aslında. Sorun, Kürtler'in varlık nedenlerini tanımayan haldeki resmi çözümün artık yürümemesinden kaynaklanıyor. Anti–Kürt ortak davranış cephesinde ortaya çıkan çatlaklar, yalnızca yaşanan tıkanıklığın aşılmasına hizmet edecek yeni politika isteklerinden oluşuyor. Kürtler'in varlık nedenlerini **"kerhen"** de olsa tanımak artık bir zorunluluktur. Bunun dışında başka bir seçenek de yok.

Kürtler'in varlık nedenlerinin tanınması, onlara kaderlerini tayin hakkı tanımak anlamına gelmeyecek. Bugüne kadar **"Kürtler diye bir millet yok"** denilerek sessiz sedasız asimile edilmeye çalışılan bu ulusal topluluk, bu kez, **"tamam vardır"** denilecek ve arkasından **"Türk milliyetçiliği"** bayrağı altına çağrılacak; daha kapsamlı bir asimilasyon programı yürürlüğe sokularak Türk kimliği ve kültürüne kazanılmaya çalışılacaktır.

Dolayısıyla devletin Kürt politikası özde bir**değişiklik**içermeyecek, günün gereklerine uygun yeni taktiklerle takviye edilecek, kapsamlı bir asimilasyon programına, Kürt ulusal direnişini kırmak üzere **"askeri çözüm"** şekilleri eşlik etmeye devam edecek: **"Milli birlik ve bütünlük"** demagojisi, anti–Kürt cephesinin temel şiarı olarak yürürlükte kalacak, egemen ulus şövenizmine sım sıkı sarılınacak; ulusların eşitliği, özgürlüğü ve kardeşliği gibi çağdaş özlem ve talepler **"bölücülük"** diye damgalanmaya ve ağır yaptırımlarla karşılaşmaya devam edecektir.

Kürt Sorunu Türkiye aydınlarını yeniden saflaştıracak

Bugün Kürdistan'da yükselen mücadele Türkiye aydınlarını yeni bir saflaşmanın eşiğine getirmiş bulunuyor. Şimdiye kadar gerici güçler ve hareketler karşısında demokrat ve devrimci bir konumda mevzi tutanlar; feodal gericiliğe ve egemen güçlerin faşist politikalarına karşı demokrat ve devrimci bir misyon yüklenen ve bu şekilde kendilerini çağdaş, demokrat ve devrimci bir kültürün taşıyıcısı olarak değerlendiren politikacılar ve aydınlar demokratlık payelerinibu kez **"ulusal haklar"** sınavından geçirmek durumundadır. Kürtler'in ulusal demokratik taleplerine karşı alınacak tavır bu kesimlerin çizgisinin hangi tarafında saflaşacağını belirleyen temel ayraçlardan biri olacaktır. Ya egemen güçlerin ırkçı–şöven politikalarına yedeklenilecek ve Kürt halkına karşısürdürülen katliama varan her çeşit baskı ve sindirme politikasının destekleyicisi olunacak, ya da Kürt sorunun çağdaş demokratik bir çözümünden yana olunacak. Birincisinde ırkçı–şöven bir kimlik, ikincisinde ise bir demokratlık kimliği edinilir. Hatta denebilir ki, Kürt Sorunu'na yaklaşım biçimi bir bütün olatak toplumun demokratikleşme sürecinin neresinde olduğunu gösteren temel kriterlerden biri olduğu kadar, bireyin demokratlaşma çizgisinde de temel bir ölçüdür. Bu temelde Türkiye'de toplumun ve bireylerin demokratlaşma süreci değerlendirildiğinde demokratik kültürün çok yetersiz kaldığı görülür.

Bugün devletin estirdiği faşist terör bütün Kürtleri ayrıma gerek duymaksızın kapsamına alıyor. Köy meydanlarında, karakollarda köylülere toplu dayak ve işkence yapmak, erkekleri anadan doğma soyundurarak gezdirmek artık günlük olağan işlerdendir.

Kürtlerin uluslaşma dinamiklerinin faşizmin milli zulüm politikalarıyla engellenmesi ve bastırılması yalnızca Kürt halkını ilgilendiren olumsuz sonuçlar üretmiyor; bu durum aynı zamanda Türkiye'de demokratikleşme süreci dinamiklerinin de engellenmesi ve bastırılması anlamına geliyor. Bu nedenle Türkiye'de demokrasi mücadelesi gündeminin ana maddelerinden biri de Kürtler'in ulusal demokratik hak ve özgürlüklerinin kazanılması sorunudur. Bugün Türkiye'de Kürt sorununu mücadele gündeminin dışında tutan yarım demokratlık artık geçerli olmaktan çıkmıştır. Demokratlığın ve demokrasi mücadelesinin sınır çizgileri her geçen gün daha bir ağırlıkla Kürt sorununa yaklaşım tarzında çizilmektedir.

Türkiye aydınları arasında bir çok konuda olduğu gibi demokratik hak ve özgürlükler konusunda da **"çifte standart"**a dayalı yaklaşımlar mevcuttur. Özellikle ezilen bir ulusun **– eğer o ulus Türkiye içinde yaşıyorsa–** eşitlik ve özgürlük taleplerine insan hakları ve demokrasi mücadelesinde gereği kadar yer verilmez; çoğunlukla bu sorun ya görmezden gelinir ya da resmi ideolojiye yedeklenilerek karşı tavır alınır.

Son aylarda sebepsiz yere onlarca Kürt köylüsünün kurşuna dizilmesi ve en son Silopi'de altı köylünün pazara giderken yoldan çevrilerek kurşunlanması üzerine binlerce Kürt olayı protesto etmek için Silopi kaymakamlığına kadar yürümüş ve devlet terörüne boyun eğmeyeceklerini ortaya koymuştur. Bu olay, özel Tim denilen ölüm mangalarının işlediği cinayetlerin toplumda tartışılmasına ve tepkilerin oluşmasına neden olmuştur.

Silopi olayı, Genelkurmay Başkanının **"ateş serbesttir"** açıklamasından sonra meydana gelen Kürt köylülerini kurşunlama eylemleri içinde yarattığı sonuçlar itibarıyle en önemli olanıydı. Ulusal kurtuluş davasına destek veren Kürtler'i sindirmek amacıyla başvurulan kurşuna dizme eylemleri ters teperek can güvenlikleri kalmayan Kürtler'i, boyun eğme yerine kitlesel direniş eylemlerine yöneltti. Silopi bunun ilk işaretlerini verdi ve TC. burjuvazisi bu mesajı almakta gecikmedi. Bu aşamada Kürtler'in kitlesel direniş eylemleriyle karşılaşmayı politik bakımdan kendileri için uygun bulmayan egemen güçler, toplumdan gelen tepkileri de hesaba katarak şimdilik, pervasızca sürdürülen soykırım yöntemlerini tırmandırmaktan geri adım atmış gibi görünüyor.

Kürdistan'da bu tür gelişmelerin yoğun şekilde yaşandığı günlerde, insan hakları ve demokrasi mücadelesi şampiyonları aydınlarımız, köşe yazarlarımız, demokrat politikacılarımız Kürtlerin ulusal demokratik haklarını koruyup kollayan bir tutum sergileme yerine, Lozan sınırlarını koruma kaygısını ön plana çıkartarak devlet terörünü maruz gösteren yorumlara yöneldiler.

Önce Cumhuriyet Gazatesi'nin ilerici–demokrat yazarı İlhan Selçuk'u dinleyelim:**"Eğer Güneydoğu'da bir iç savaş görünümü varsa, bu savaşın ölümcül ağırlığını sırtlayarak, Lozan sınırlarını korumaya çalışan görevlileri anlamak gerekir. Cumhuriyet Türkiye'sini parçalayıp bölmek isteyen düşmana karşı bütünleşmek yurtseverliktir."** (22 Eylül 89)

Kürtler'e pislik yediren, üçerbeşer evinden, işinden alarak kurşuna dizen ve öldürmekten zevk aldığını basına açıklayan görevlileri anlamak, anlayışla karşılamak..? Kaderlerini tayin hakkını isteyen Kürtler'e karşı bütünleşmek..?

Kürtler'e uygulanan vahşetin basında tartışıldığı aynı dönemde, diğer bir ilerici ! demokrat ! yazar Uğur Mumcu, köşesinde olayın özünün Kürt milliyetçiliğinden kaynaklandığını vurguluyor ve Kürt hareketlerinin hep **"kökü dışarıda"** hareketler olduğunu belirtiyordu. **"Ülke topraklarını savunmak silahlı kuvvetlerimizin görevidir"** diyerek, kontr–gerillacı ölüm mangalarının Kürdistan'da görevlerini yerine getirdiğini söylüyor ve şu uyarıda bulunuyordu: **"Devlete düşen görev, terör çetelerini halktan soyutlayarak savaşı sürdürmektir."** (7 Eylül 89)
Zaten devlet de aynı taktiği güdüyordu. **"Terör çetelerini"** halktan soyutlamak için devlet terörünü ulusal kurtuluş davasına destek veren halktan insanlara yöneltmişti ve **"ateş serbest"** denmişti. Uğur Mumcu'nun devlete akıl vermesine gerek kalmıyordu. Bu konuda devlete akıl verecek, tecrübe aktaracak çok daha tecrübeli dostları vardı. Başta Vietnam olmak üzere dünyanın bir çok yerinde ulusal kurtuluş mücadelelerini bastırmada tecrübe kazanan ABD'nin gizli servisleri dururken bizim tecrübesiz yazarın uyarılarına ne hacet...

Olayların yoğunluk kazandığı günlerde Doğu'ya bir gezi düzenleyen sosyal demokrat ! E.İnönü, yalnızca yetkilileri dinleyerek,onlardan bilgi alarak geri dönüyordu. Devlet terörü altında yaşamı çekilmez hale gelen Kürtler'in dertleri, ızdırapları İnönü ve partisini ilgilendirmiyordu onu, devletin Kürtler'e karşı yürüttüğü mücadelenin, devletin geleceğini güvenceye alacak bir içerikte olup olmadığı ilgilendiriyordu.**"Silahlı eyleme karşı sözle mücadele edemezsiniz. Silahla savunmak gerekir"** diyen İnönü, kurşuna dizilen Kürt köylülerinin silahsız ve savunmasız olduklarını hatırlatma gereği duymuyordu.

Türk ırkçılığı ve milliyetçiliğini bayrak edinen öteki sağcı yazar ve politikacıların tutumunu anlamaya artık gerek kalmıyor. Nasıl olsa, sol'da yeraldığını söyleyenler sağdakileri aratmayacak derecede Kürtler'in ulusal hakları karşısında gerici ve şöven bir konum sergiliyor. Sağ kesimin yaklaşımını sergilemek için konuya ilişkin S. Demirel'in şu sözleri yeterli açıklığı sağlıyor: **"Devlet görevini yapmaya çalışıyor. Yalnız devlet görevini yapmaya çalışırken elini kolunu soğutmamak lazım... yeni tedbirler almanın zamanı gelmiştir."** Kürdistan'da estirilen devlet terörünü tartışarak ölüm mangalarının **"elini kolunu soğutmamak lazım"** mış...

Kürt sorunu karşısında devletin **"askeri çözüm"** yöntemlerine tam destek verenlerin, başta Demirel ve tüm sağcı–gerici güçler olduğu yeterince biliniyor.

Zincirin zayıf halkası

TC'nin bugün Kürdistan'da sürdürdüğü vahşet; 80'den itibaren askeri faşist rejimin tüm Türkiye topraklarında estirdiği sistemli faşist terör kampanyasının bir devamı ve onun ayrılmaz bir parçasıdır. Türkiye'de emeğin özgürleşmesi mücadelesinde yer alan ilerici–devrimci güçlere karşı sürdürülen azgın faşist terör kampanyası bugün ezilen bir ulusun özgürlük mücadelesine karşı milli zulüm uygulamalarıyla birleşerek sürdürülmektedir. Beslenen kin ve düşmanlık duyguları sınıfsal ve ulusal planda tüm özgürleştirici dinamiklere karşıdır. İşte ülkemizde sınıfsal ve ulusal kurtuluş süreçlerini tek bir süreçte birleştiren etkenlerden biri bu durumdur. Türkiye'de egemenlik zincirinin zayıf halkası ve siyasetin yumuşak karnı Türkiye Kürdistanı'dır. Olayların gelişme seyri ve fiili politik durum bunun açık bir göstergesidir. Ulusal kurtuluş dinamikleri ile sınıfsal kurtuluş dinamiklerini birleştiren bir devrimci süreç, egemenlik ilişkilerinin köklü bir değişimini sağlayacak yegane yoldur. Bu devrimci süreç, sınıfsal kurtuluşu beraberinde getirecek bir ulusal kurtuluş biçiminde olabileceği gibi, sınıfsal bir kurtuluşun doğal olarak ulusal bir kurtuluşu içermesi şeklindede olabilir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ortaya çıkardığı dinamikler daha henüz milliyetçi eğilimlerle yüklü olsalar bile bu dinamikleri sınıfsal mücadele dinamikleriyle birleştirecek bir devrimci çözümün egemenlik zincirini öncelikle Kürdistan'da parçalayacak devrimci süreci buradan tüm ülke sathına yayması olanaklıdır. Türkiye devrim sürecinde, Kürt ulusal mücadele dinamikleriyle birleşmek devrimin başarısı için gerekli ve zorunludur. Aynı şekilde, Türkiye devrimci dinamikleriyle birleşemeyen ve salt ulusal bir çözümle sınırlı kalan bir ulusal kurtuluş programının da başarı şansı olmayacağı açıktır. Sınıfsal ve ulusal kurtuluşu içeren bir devrimci program, elbetteki, mücadele dinamiklerinin yoğunlaştığı alanlarda politik çözümler öneren bir mücadele içinde anlam kazanır.

Bugün Kürdistan'da ulusal içerikli mücadele dinamikleri yoğunlaşarak birikmektedir. Bu dinamiklere, **"sınıfsal kurtuluşu bekleyin, o zaman özgürleşeceksiniz"** demek yetmiyor; inandırıcı da olmuyor. Gerçek bir ulusal kurtuluşun ancak bir sınıfsal kurtuluş sürecinde gerçekleşebileceği doğru tezi, ulusal kurtuluş dinamikleriyle bütünleşemediği noktada geçerli olmaktan çıkar. Türkiye devrim sürecinde bu birlik kurulamamıştır ve devam eden kopukluk kısa vadede giderilecek gibi görünmüyor. Sınıfsal ve ulusal mücadele dinamiklerinin aynı kanallarda şekillenme durumu sorunun her iki düzeyde köklü çözümünü güçleştirecek ve mücadelenin başarısını engelleyecektir.

Ulusal sorunun geçerli ve kalıcı çözümü elbetteki Türkiye'de devrim sorununun çözümünde saklıdır. Ulusal ve sınıfsal eşitsizlikleri ortadan kaldırmak işçisınıfı devriminin görevi ve hedefidir. Ancak ulusal sorunun mutlak şekilde işçi sınıfının çıkarlarına tabı kılınması her durumda geçerli bir çözüm oluşturmuyor. Üzerinde düşünülmesi gereken konulardan biri budur. Ulusal sorunun çözümü ülkede devrim sorununun çözümüne tabidir denilerek eğer ezilen ulusun talepleri gözardı edilir ve bu talepler uğruna mücadele edilmez ve geçerli çözüm devrim sonrasına ertelenirse elbetteki, ulusal mücadele dinamiklerinin milliyetçi kanallarda şekillenmesinin önüne geçilemez. Bugün Türkiye'de mevcut tablo bu durumun açık bir göstergesidir. Nitekim bugüne kadar Türkiye devriminin önemli dinamiklerinden birini oluşturan Kürtler'in ulusal demokratik taleplerine yeteri kadar sahip çıkılamamış ve bu haklı dava hakettiği desteği arkasında bulamamıştır. Gönüllü birlik ve ortak mücadele için güven verici bir ortamın varlığı gereklidir ve bu ortamın sağlanması için öncelikle ezilen Kürt ulusunun haklı davası hakettiği desteği mutlaka arkasında görmelidir. Bu destek verilmedikçe ve Kürtler bu desteği güvenle arkasında hissetmedikçe, Türkiye'de ulusal mücadele dinamikleriyle sınıfsal mücadele dinamikleri arasında birliği sağlayacak köprülerin kurulması kolay olmayacaktır. Bu konuda özellikle devrimci güçlere büyük görevler düştüğü yeterince açıktır.

•••

Beslenen kin ve düşmanlık duyguları sınıfsal ve ulusal planda tüm özgürleştiricidinamiklere karşıdır. İşte ülkemizdesınıfsal ve ulusal kurtuluş süreçlerini tek bir süreçte birleştiren etkenlerden biri de bu durumdur.

Devrimci Yol savunmalarında Kürt Sorunu

KÜRT

Bilindiği gibi Ankara Devrimci Yol Davası 19 Temmuz 1989 günü kararın açıklanmasıyla sona erdi. Davada yargılanan arkadaşlarımız savunmalarına 10 Ağustos 1988 tarihinde başlamışlardı. Savunmalar 1989 yılı başında sona ermişti.

Arkadaşlarımızın ortak savunması 1989 yılı içinde kitap halinde basılıp kamuoyunun bilgisine sunulmak istendi. Fakat Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığı, savunmalara daha matbaada iken elkoydu. Açılan davada, kitap henüz yayınlanmadığı halde, kitabı derleyen Tayfun Mater, "Kürt Sorunu" başlıklı bölüm nedeniyle 1,5 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Mahkeme, savunmalardakı "Kürt Sorunu" başlıklı bölüme yayın yasağı koydu.

Geçtiğimiz günlerde, Devrimci Yol savunmaları, "1960'lardan 1980'e Türkiye Gerçeği" adı altında yeniden kitap halinde basıldı. Ancak bu yeni baskıda, "Kürt Sorunu" başlıklı bölüm, mahkeme kararı nedeniyle yer almadı.

Devrimci Işçi olarak, kitapta yer almayan bu bölümün iki bölüm halinde dergimizde yayınlanmasını gerekli ve yararlı gördük.

Kürt Sorunu'na ilişkin Ankara Devrimci Yol davasında yargılanan arkadaşlarımızın ve cezaevindeki sınırlı olanaklar içerisinde üretilen görüşlerin sol ve devrimci çevreler arasında süren tartışmalara katkıda bulunacağını düşündük.

Devrimci Işçi

Bilindiği gibi ülkemizde devrimcilere "anrşist"lik suçlamalarının yanında, "-bülücülük" suçlanda yöneltilmektedir. Gerici, aşırı sağcı, faşist çevrelerce devrimcilere yöneltilen "bölücülük" suçlamalarının dayanağı, devrimcilerin,kürtler üzerine uygulanan milli baskı ve zulme karşı çıkmalarıdır. Kürtlere zorla, dayakla işkenceyle Kürt değil, Türk olduklarını kabul ettirmeye çalışanların uyguladıkları milli baskı ve zorla asimilasyon politikalarına karşı çıkan devrimciler, Kürtlerin'de Türkler gibi eşit ulusal haklara ve özgürlüklere sahip olmalarını, kendi ulusal kültürleri ve özellikleriyle Türklerle eşit ve hiç bir ulusal baskıya maruz kalmadan özgürce yaşayabilmelerini istemişler ve kendi kaderlerini özgürce tayin etme haklarını savunmuşlardır. Işte bundan dolayı devrimciler, malum cevrelerce "bölücü" diye suçlanmışlardır. Bu yüzden ardı arkası kesilmeyen baskılara, kovuşturmalara maruz kalmışlar, ağır cezalara çarptırılmışlardır. Uzun yıllar Türkiye'de Kürt ve Kürt sorunu olduğundan bahsetmek şiddetle cezalandırılan ve "bölücülük"olarak görülen bir davranıştı.

Ama artık bugün çeşitli çevreler Kürt sorununu tartışır hale gelmişlerdir. Bunun nedeni, bugüne kadar Kürt sorunu konusunda izlenmiş olan resmi politikaların tıkanması ve Kürdü dayak zoruyla "Türk" yapmanın hiç bir zaman çözüm olmadığının anlaşılmaya başlanması mıdır? Bugün bu kadar iyimser olmak için yeterli neden yoktur. Ama bu konuda yeni bir "durum"un ortaya çıktığıda herkes tarafından görülmektedir.Kürt sorununun çeşitli çevrelerce tartışılmaya başlanmasının ardında iç ve dış dinamikler ve köklü toplumsal dönüşümler yatmaktadır.

Işte bu nedenle, yurtsever, ilerici,solcu, devrimci pek çok insanın ceza evlerine doldurulmasına gerekçe gösterilen kavramlar düşünceler artık "kürtçü, bölücü" falan denilemeyecek kişiler tarafından kamuoyu önünde ele alınmakta, bunların bir kısmı daha rasyonel bir asimilasyon politikası önermekte, bir kısmı ise, sorunun çözümü olarak "demokrasi kurallarını"göstermektedir. Ama ne olursa olsun, bugün ortada duran gerçek, Kürt sorununun yavaş yavaş bir "tabu" olmaktan çıkmaya başlamasıdır. "Kürt sorunu", "-Kürdistan" "Kürt gerçeği", "Kürtçe", "Kürtçe'nin serbest bırakılması" vb. konular, günlük basında sıradan haber-yorumlarda yer almaktadır.

Örneğin M.Ali Birand 3.3.1987 günü Milliyet gazetesindeyayınlanan yazısında şöyle diyor:

(...) Bugün karşımızda bir "Kürt sorunu" vardır. Biz resmen, ne kadar "dağ Türkleri" dersek diyelim, sorunumuz açıkça "Kürt sorunudur." Önce adını doğru dürüst koyalım. (...)

Metin Toker 15.3.1987 günü milliyet gazetesindeki makalesinde:

(...) Olay nedir? Bir Kürt sorunumu, yoksa bir eşkiya hareketimi? Kürt sorunu hen Osmanlı Imparatorluğu'nun son yıllarını, hem Cumhuriyet dönemini meşgul etmiştir.Istanbul ve Ankara buna çeşitli çözümler getirmeye çalışmışlardır. Bir ara böyle bir sorunun varlığının kabul edilmemesi, Kürtlerin "dağ Türkleri" olarak nitelendirilmesi, en basiretli politika olarak görülmüştür.(...)

diyor.

Yurdakul Fincancı, 31.7.1987 günkü Milliyet'teki yazısında şöyle diyor:

"Bir Kürt sorunuyla karşı karşıya olduğumuzu –resmen söylemesekte– sonunda idrak ettik. Bu önemli bir aşamadır. Sorunun bilincine varmak, çözüm tartışmalarını rahatlatacaktır. Olaylara, duygusallıktan uzak, akıllı bir yaklaşım kolaylaşacaktır...

Kürt sorunu gerek iç kamuoyu gerek dış dünya kamuoyu karşısında basit bir eşkiyalık sorunu olarak geçiştirilemeyecek bir boyuta ulaşınca; mızrak çuvala sığmayınca, resmi ideolijiyi yetersiz kalmış ve bu ideolijinin tabuları fiilen yıkılmıştır. Ve sonuçta Kürt sorunu herkesçe tartışılır olmuştur.

1. KÜRT ULUSU

Tartışma Kürtlerin "dağ Türkleri" mi oldukları, kendi ayrı dilleri, kültürleri, ayrı coğrafyaları, manevi değerleri ve iktisadi yaşam birlikleri olan farklı bir ulus mu oldukları noktasında odaklaşmaktadır. "Ulus, dil, toprak, iktisadi yaşantı birliğinin ve ortak kültür şeklinde beliren ruhi şekillenme birliğinin hüküm sürdüğü, tarihi olarak oluşmuş istikrarlı bir topluluktur."

Kürtlerin Kökeni

Bugüne kadar resmi tarih tarafından yok sayılan Kürt tarihi ve Kürtlerin kökeni, artık günlük basında bile ele alınabilmektedir. Basındaki Kürt sorunu üzerine; Kürtlerin ulusal özellikleri, Kürt tarihi, dili, kültürü, ekonomik ve diğer durumları üzerine geniş olarak yer almaya başlamış yazılardan bir iki örnek verelim:

Eski Başbakan yardımcılarından Sadi Koçaş, "Kürtlerin kökeni ve Anadolu Kürtleri" adlı kitabı üzerine kendisiyle konuşan Nokta dergisi muhabirine şu cevabı vermiştir:

"1938'de Brüksel'de toplanan 20. oryantalistler kongresi'nde Kürtlerin Saka, iskit kökenli olduğu kabul edilmiştir."(Nokta, sayı 25 Haziran 1987)

Ord. Prof. Ekrem Akurgal da Cumhuriyet gazetesinde"Kürtlerin Kökeni" hakkında yazdığı makalesinde şöyle demektedir:

"Kürtler tıpkı Hintliler, Iranlılar, Hititler, Frigler, Ermeniler, Helenler ve Galatlar gibi tarihin değişik dönemlerinde Asya'ya ve Anadolu'ya göç etmiş, Hint-Avrupa dili konuşan topluluklardan biridir.(...)Hiç şüphe yok ki Kürtler fiziksel yapı ve fizyonomi, yani beden ve yüz gürünümü bakımından da kendilerine öz bir tip oluştururlar(...) Bu " antrapolojik" tiplerini Anadolu Türkleri gibi bu ülkelerde eski çağlarda yaşamış olan Hanilere ve Hurrilere Urartulara ve daha bir çok kesimlere borçludurlar. Kürtler gerçekten MÖ.13. yüzyıla ait Mısır tapınaklarında tasvirlerini gördüğümüz Hatti askerlerine çok benzerler.(8.6.1988)

Gölge Adam gazetesinde de Kürt tarihi (bazı yanlışlar içerse de ayrıntılı olarak) anlatılmaya çalışılmıştır. Bu yazıda:

"Kürtlerin tarihsel kökeni Uraltu Krallığına dek uzanmaktadır. Uraltu Krallığının egemen olduğu topraklar, sonradan Roma imparatorluğunun eyaletleri haline gelmişlerdir. Uraltu Krallığı tektir, ama bölgenin insanlarının bir bölümü Müslüman, diğer bölümü Hiristiyan olmuştur.Aynı bölgede hem Kürtler,hem de Ermeniler yaşamıştır. Bizans topraklarında Müslümanlığın yayılmasıyla birlikte, 7. yüzyılda Uraltu Krallığının varisleri, özellikle de güney bölgesindekiler, kaçınılmaz şekilde Müslümanlığı seçmişlerdir.

Mezopotamya'nın kuzeyiyle Anadolu'nun doğusunda yaşayan Kürtler Müslümanlığı seçtikten sonra, Zeyyad'ın komutası altında, Halifeye asker yazılmışlar; Bağdat Hilafeti Kürt kölemenlerle Türkmenlerin desteğinde Kudüs'ü alınca, Avrupa'dan ilk Haçlı seferleri başlamıştır. Selahhaddin Eyyüb'ü adlı Kürt kumandanın emrindeki Kürtler, Aslan Yürekli Richard komutasındaki Haçlı ordularını yenilgiye uğratmışlırdır. 11. yüzyıla gelindiğinde ise, doğudan başlayan Şelçuklu akınlarıyla Anadolu'nun tapusu, Bizanslıların elinden alınarak, Alparslan önderliğideki Türklerin eline geçmeye başlamıştır. Daha önceleri iyice Batıya çekilmiş Ermenilerin, doğuda kalanlarının Müslüman ve Türklerle kardeş sayılması ve "-Reaya" defterine yazılması, Kürtlerin ise, Müslüman olmaları nedeniyle doğrudan eşit haklara sahip bulunması, tarihin içindeki yeni bir uzun yürüyüşün temellerini atmıştır. Selçuklu Imparatorluğu ve Anadolu Beylikleri, 11. yüzyıl başlarının bu önemli kardeşliğini kendi sonları gelinceye kadar sürdürmeyi başarmışlardır. Daha sonra devreye Osmanlı Imparatorluğu girmiştir. Bu ortak yaşam, 20.yüzyılın başına kadar bütün halkların gerçek bir federatif yapı altında (1) yaşamalarıyla sürmüştür. 20. yüzyıla gelindiğinde ise Osmanlı topraklarında ulusal ayaklanmalar başlamıştır."

Osmanlı döneminde, Kurtuluş Savaşı sırasında ve Cumhuriyetin ilk yıllarında Kürt halkının yaşadığı topraklara devlet tarafından da (resmi statüde) Kürdistan denirdi.

denilerek Kürtlerin kökeni ve tarihi üzerine de çeşitli belirlemeler yapılmaktadır.(Bkz: Gölge Adam, 21.7.1987)

MetinToker'de yukarıda sözünü ettiğimiz yazısında:

"(...) Zaman zaman da oradaki Kürt topluluğun Türkiye'nin başka yörelerine yeleştirilmesi, oraya başka asıllı Türklerin gönderilmesi çare olarak düşünülmüştür.

Kürt sorunu, Türkiye'ye özgü değildir. Kürt asıllı bir halk, Ortadoğu'nun çeşitli ülkelerinde yaşamaktadır. Bırakınız Ortadoğu gibi bir 'geçiş yöresi'ni,Avrupa'da bile milleti tek kökenli bir devlet yoktur. (Milliyet,15.3.1987)

Kürdistan

Osmanlı döneminde, Kurtuluş savaşı sırasında ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında Kürt halkının yaşadığı topraklara devlet tarafındanda (resmi statüde) Kürdistan denirdi(2)

Daha sonraları, (yani Kürtleri zorla asimile etme politikalarının ortaya çıkmasından sonra), bu isimlendirmeden ve Kürtlerle ilgili herhangi bir sözün telaffuz edilmesinden vazgeçildi. Kürtlerle ilgili bütün gerçekler yok sayıldı, inkar edildi. Kürtlerin zorla asimilasyonundan yana olan şöven milliyetçiler ve devlet, bu sözcükleri kullanmamakta israr etse'de; herkes artık basında, konuşmalarında bunları kullanıyor.

Türkiye'nin "dost ve müttefikleri"de Kürt halkının yaşadığı bölgelere "Kürdistan"

diyorlar. Örneğin, 1987 yılında Federal Almanya Savuma Bakanlığı tarafından yayınlanan Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri dergilerinin Kasım sayılarında "Kürdistan" başlıklı bir mekale yer aldı. Türkiye, Iran, Irak üzerinde bir Kürdistan haritasının da yer aldığı bu yayınlarda, Kürtlerin kökeni ve tarihi gelişmelerine ilişkin bilgilerverildiktersonra şöyle deniliyordu:

"(...)Kürdistangerçekten var. Yaklaşık 3 bin yıldır bölgede yaşayan Kürtler, CIA verilerine göre, dünyanın en ivi gerilla savaşçıları arasında sayılıyorlar" (1.12.1987, Cumhuriyet ve Milliyet)

"American Helsinki watch Committe (Helsinki Gözlem Komitesi) tarafından hazırlanan raporda da şunlar yazmaktadır.

"(...) Türkiye'nin yüzölçümünün yaklaşık üçte birini oluşturan bu umutsuzca, yoksul ve ihmal edilmiş bölgede oturanların büyük çoğunluğu Kürt'tür. Sayıları 8–10 milyon kadar olan Kürtler, Türkiye'nin toplam nüfusunun yaklaşık beşte birini oluşturur"(2000'e Doğru sy: 16 Nisan 1988)

Kürt Dili ve Kültürü

Kürt gerçeğinin telaffuz edilmeye başlandığının örneklerini çoğaltabiliriz. Hüsammettin Cindoruk, DYP genel başkanıyken verdiği demeçte, "Türkiye'de Kürtçe konuşan vatandaşların bulunduğundan" söz ederken; SHP Genel Başkanı Erdal Inönü'de "Kürtçe konuşan suçlanamaz" (21.7.1987) diye demeç veriyordu. Şimdi Meclis Başkanı olan Yıdırım Akbulut bile, Içişleri Bakanlığı yaptığı sırada, "Kürtçe konuşan vatandaşa farklı bakmak yanlış" diyordu. (26.7.1987).

M.Ali Bırand şu soruyu soruyor: "Kendi dillerini konuşmalarını (zaten başka bir dil bilmediklerinden aralarında sürekli kullanıyorlar). kültürlerini almalarını neden cezalandırıyoruz? Neden korkuyoruz?" (21.7.1987) Yurdakul Fincancı: "Dil ve kültür farkını sorun yapmayan daha liberal bir yaklaşım gerekli gözüküyor" diyor (31,7.1987) 2000'e Doğru Dergisi yaptığı bir soruşturmada, TBMM'deki 30 Milletvekilinin ana dillerinin kürtçe olduğunu belirttiklerini açıklıyor (Sayı 19 1988) Özal Hükümeti Diyarbakır Askeri Cezaevindeki tutukluların yakınlarıyla veavukatlarıyla Kürtçe konuşmalarına "izin" veriyor. Diyarbakır'da Kürtçe bir "arebesk müzik" dağıtılmasına ve satılmasına "izin" verildiği haberi gazetelerde yer alıyordu.

Kürt dili üzerine bilim adamlarının çok sayıda bilimsel icelemeleri olduğu da biliniyor. Son zamanlarda bunlardan basına yansımış olan birine işaret edelim:

"Kürtçe bilen bir Türk vatandaşına onbeş yirmi Türkçe sözcüğün Kürtçesini sorunuz. Dilbilimci olmanıza gerek yok, bildiğiniz Ingilizce ya da Almanca veya Fransızca yardımı ile göreceksiniz ki, Kürtçe, Hint–Avrupa dillerinin bir türüdür. Bu kesin veriler karşısında bazı çevrelerin Kürtçeyi Türkçeymiş gibi gösterme çabaları geçersiz kalır. Böyle bir davranışla hem kendi kendimizi aldatmış hemde gülünç duruma düşmüş oluruz(...)

Hint–Avrupa kökenli olmalarına ve özel bir etnik tip göstermelerine karşın Kürtler, kesin anlamı ile bütün Anadolu'ya öz olan kültürün içinde yer alırlar. (...)

• Kürtlerin Türk müziğine katkıları büyüktür.(...)

Anadolu, eski çağalarda geomorfolojik yapısı bakımından kapalı bölgeler içinde birbirinden çok farklı düzinelerce yöresel kültürlerin yaşadığı bir ülke idi. M.Ö. 2 ve 1. bin yıl boyunca 60–70'i aşkın etnik topluluk ilginç bir uygarlıklar mozayiği oluşturuyordu. Ancak zaman içinde bunlar birbirleriyle kaynaştılar.(...)

Islam'dinine mensup topluluklar arasında... yalnız Kürtler ve Lazlar ayrıca yöresel etnik grup halinde idiler(...) Bugün Türkiye'de Türkçe dışında sadece Kürtçe ve Lazca yöresel bir dil olarak konuşulmaktadır. Ancak lazca konuştukları için Karadenizin bazı kent ve kasabalarındaki vatandaşlarımızı Türklerden ayrı bir etnik grup saymak, yapılacak haksızlıkların en büyüğü olur kanısındayız.(...) Kürtlere gelince, ayrı dilden, ayrı cinsten bir topluluk(turlar)..."(Ord.Prof. Ekrem Akurgal, Kürtlerin kökeni ve Türkiye'nin Kültür Bütünlüğü, Cumhuriyet,8.6.1988)